

राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवसमा विभिन्न व्यक्ति सम्मानित

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । यस वर्षको राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवसको अवसर पारेर शिक्षा क्षेत्रका विभिन्न व्यक्तिहरुले राष्ट्रिय शिक्षा पुरस्कार तथा जिल्ला शिक्षा समितिले प्रदान गर्ने जिल्ला शिक्षा पुरस्कारबाट सम्मानित हुनभएको छ । स्याङ्जाको गल्याडमा संचालनमा रहेका आर्दश आवासीय उच्च माविका प्राचार्य कुलप्रसाद लामिछाने, भानुभक्त आचार्य उच्च माविका प्रधानाध्यापक कृष्णप्रसाद शर्मा न्यौपाने, कृष्णगण्डकी मावि हुँगी असेंदी पात्का प्रधानाध्यापक लेखनाथ भण्डारी, भगवती उच्च मावि मिर्मीका शिक्षक रामप्रसाद पाण्डे, ध्रुवज्योति मावि कृष्णगण्डकी दच्छेका प्रधानाध्यापक हिरा बहादुर गाहा लगायत राष्ट्रिय शिक्षा सम्मान २०७० वाट सम्मानित हुनुभएको छ ।

त्यस्तै जिल्ला शिक्षा कार्यालय स्याङ्जाले सोही अवसरमा प्रदान गरेको जिल्लास्तरीय सम्मान भानुभक्त आचार्य उच्च माविका अङ्ग्रेजी शिक्षक श्यामलाल रिजाल, कोपिलदेव अधिकारी, सामाजिक विषयका शिक्षका ईन्दिरा लुईटेल, प्रावि तहका शिक्षक एकनाथ भूपाल लगायत अन्य विद्यालयका शिक्षक तथा सञ्चालक समितिका पदाधिकारी लगायतले प्राप्त गर्नुभएको जानकारी प्राप्त भएको छ । यसैबीच आर्दश आवासीय माविको

विद्यालय व्यवस्थापन समितिले प्राचार्य लामिछानेलाई एक कार्यक्रमका बीच सम्मान तथा बधाइ व्यक्त गरेको छ । कार्यक्रममा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लेखनाथ भट्टराई, सदस्य कृष्णप्रसाद अधिकारी, तोयराज भट्टराई, सुर्यप्रसाद डुम्रे, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पूर्व सदस्य हरिलाल पाठक, शिक्षक नारायणप्रसाद ज्ञवाली, लगायतले प्राचार्य लामिछानेले विद्यालयमा पुर्‍याएको योगदानको चर्चा गर्नुभएको थियो । गुणस्तरीय, वैज्ञानिक र व्यवहारिक शिक्षा हाम्रो प्रतिबद्धता' भन्ने उद्देश्यका साथ २०४२ सालमा स्थापित आर्दश आवासीय उच्च माविले स्याङ्जा जिल्लाको शैक्षिक उन्नयनमा अग्रणी भूमिका खेलेको छ ।

वि.सं.२०६२, २०६७, २०६९ सालको एस.एल.सी.परीक्षामा जिल्ला प्रथम हुनुका साथै त्यस विद्यालयका विद्यार्थीले स्याङ्जाको एस एल सीकै इतिहासमा अत्युच्च अङ्क ल्याउन समेत सफल भएका थिए ।

साथै विद्यालयका व्यवस्थापन समितिका पूर्व अध्यक्ष हाल श्री नवीन औद्योगिक क उ.मा.वि.बुटवल रुपन्देहीका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्य श्री नारायणप्रसाद भट्टराई उक्त अवसरमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्यका रुपमा सम्मानित भएको विद्यालय स्रोतले जनाएको छ ।

सामाजिक सदभावना कायम गर्न लागि परेको पार्टीलाई मतदान गर्न समेत आग्रह गर्नु भयो । महामन्त्री गुरुङले जातिय संघियताले देशमा विखण्डन ल्याउने दावी गर्दै त्यस तर्फ सजग रहन सबै नेपालीलाई अनुरोध समेत गर्नुभयो । कार्यक्रममा राप्रपा नेपालका केन्द्रिय सदस्य एवं पूर्व सांसद पिताम्बर थापा, नेताहरु रामबन्धु रेग्मी, लालचन्द्र गैह्रे, श्याम अर्याल लगायतले बोल्नुभएको थियो । भेलाले सीता दर्जीको अध्यक्षतामा २१ सदस्यीय महिला संगठन वालिङ नगर समितिको चयन गरेको छ । जसको उपाध्यक्षमा खगिसरा बोगटी, सचिवमा गीता परियार, कोषाध्यक्षमा होमकुमारी विक लगायत हुनुहुन्छ ।

चिराग आवासीय उमाविका आठौं साधारण सभा, अध्यक्षमा श्रेष्ठ

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । स्याङ्जाको जगत्रदेवी ँ स्थित चिराग आवासीय उच्च माविको आठौं साधारण सभा प्रेमराज श्रेष्ठको अध्यक्षतामा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको सर्वसम्मतिबाट चयन गर्दै सम्पन्न भएको छ । स्याङ्जा जिल्लाका संस्थागत विद्यालयहरुमा अग्रणीको रुपमा स्थापित विद्यालय उत्कृष्ट नतिजा र विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापहरुमा अब्बल प्रदर्शनको कारण उत्कृष्ट विद्यालयको रुपमा परिचित छ ।

शनिवार विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष कोमलनाथ शर्माको अध्यक्षतामा आयोजित साधारण सभामा विद्यालयका प्रिन्सिपल टेकबहादुर खत्रीले आव २०६९/०७० को १ करोड ५४ लाख ८६ हजार ४ सय ८२ रुपैया बराबरको आयव्यय तथा विद्यालयको प्रगति विवरण र भावी कार्यक्रमका बारेमा प्रकास पार्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा विद्यालयका प्रमुख

सल्लाहकार प्रेमराज श्रेष्ठ, सल्लाहकार टेकनाथ न्यौपाने, नुमकान्त चापागाई, छविलाल भूपाल, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्य गंगाप्रसाद श्रेष्ठ, शेरर सदस्य भेमलाल अर्याल लगायतले मन्तव्य राख्नुभएको थियो ।

साधारण सभाको बन्द सत्रले सर्वसम्मतिबाट विद्यालयका संस्थापक समाजसेवी प्रेमराज श्रेष्ठको अध्यक्षतामा १५ सदस्यीय विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन गरेको छ ।

समितिको सदस्यहरुमा छविलाल भूपाल, रामबहादुर थापा, कुल बहादुर विक, भुबेन्द्र प्रसाद न्यौपाने, ईन्द्रप्रसाद अधिकारी, नरबहादुर गुरुङ, किसान श्रेष्ठ र सदस्य सचिव टेकबहादुर खत्री रहनुभएको छ ।

समितिमा १ जना शिक्षक प्रतिनिधि रहने र थप ४ जना सदस्यको मनोनयन व्यवस्थापन समितिले गर्ने जानकारी विद्यालयका शिक्षक विष्णुप्रसाद अर्यालले गल्याड पोष्टलाई दिनभएको छ ।

समाजसेवी भट्टराईलाई

मातृशोक

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । तुलसीभञ्ज्याङ ४ दिमिक निवासी समाजसेवी विष्णुप्रसाद भट्टराईलाई मातृशोक परेको छ । उहाँकी ममतामयी माता ईश्वरी भट्टराईको यही भाद्र २० गते काठमाण्डौ स्थित त्रिवि शिक्षण अस्पताल महाराजगंजमा उपचारको क्रममा ७० वर्षको उमेरमा निधन भएको हो । उहाँ केही महिना अगाडि देखि मुगौला र पत्थरी रोगले ग्रसित हुनुहुन्थ्यो । दिवंगत भट्टराईका चार छोरा मोहनीलाल भट्टराई, डोलराज भट्टराई, विष्णुप्रसाद भट्टराई, चन्द्रकान्त भट्टराई तथा दुई छोरी मध्ये विष्णुप्रसाद भट्टराई सहितलाई पुत्र हुनुहुन्छ ।

विष्णुप्रसाद भट्टराई गल्कोट उच्च माविको अंग्रेजी विषयको शिक्षक, रातामाटा ग्रामिण सडक दिमिकका सचिव, परिवर्तनशील युवा क्लबका संस्थापक अध्यक्ष, नेकपा एमाले तुलसीभञ्ज्याङ गाउँ कमिटीका उपाध्यक्ष, नेपाल बुद्धिजीवी परिषद क्षेत्र नं ३ स्याङ्जाका उपाध्यक्ष लगायत दर्जनौ संघसंस्थामा आवड हुनुहुन्छ ।भट्टराईकी ममतामयी माता समेत विभिन्न सामाजिक संघ संस्थामा आवड सक्रिय समाजसेवी तथा कुशल गृहिणी रहेको परिवार स्रोतबाट गल्याडपोष्ट साप्ताहिकलाई जानकारी प्राप्त हुन आएको छ । दिवंगत भट्टराईको पार्थिव शरीरलाई कालीगण्डकी नदिकिनाराको निमाघाटमा सनातन हिन्दू वैदिक परम्परा अनुसार दाहसंस्कार गरिएको थियो ।

४५ हजार म्यादी प्रहरी भर्ना गरिने

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

सरकारले आगामी मङ्सिर ४ गतेको संविधानसभा निर्वाचनको सुरक्षाका लागि ४५ हजार म्यादी प्रहरी भर्ना गर्ने निर्णय गरेको छ ।

मन्त्रिपरिषद्को शुक्रबार बसेको बैठकले नेपाल प्रहरीका जवानले पाएसरह तलबभत्ता र रासन पाउने गरी दुई महिनाका लागि म्यादी प्रहरी भर्ना गर्ने निर्णय गरिएको महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्री ऋद्धिबाबा प्रधानले बताए ।

बैठकले शुक्रबारदेखि रिक्त भएको गृहमन्त्रालयको सचिवमा वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयका सचिव जनार्दन नेपाललाई ल्याउने निर्णय गरेको छ ।

बैठकले एक हजार रूपैयाँको नेपाली नोटको ढाँचा परिवर्तन गर्न राष्ट्र बैङ्कलाई स्वीकृति प्रदान गर्ने, पश्चिम नेपाल खानेपानी तथा सरसफाइ दोस्रो चरणको कार्यक्रमका लागि फिनल्याण्ड सरकारबाट प्राप्त हुने एक अर्ब ८५ करोड

रूपैयाँ अनुदान स्वीकार गर्न अर्थ मन्त्रालयलाई अख्तियारी दिने निर्णय गरेको छ। बैठकले गोरखा फुजेलका नन्दप्रसाद अधिकारी र गङ्गामाया अधिकारीको अनसन तोडाउने क्रममा सरकारी प्रतिनिधिमण्डलले गरेको प्रतिबद्धतालाई सम्बन्धित मन्त्रालयमा पत्राचार गर्ने र श्रम तथा यातायात मन्त्रालयको प्रस्तावअनुसार सामाजिक सुरक्षा कोषसम्बन्धी कार्यक्रमलाई स्वीकृति प्रदान गर्ने निर्णय पनि गरेको छ ।

हादिक बधाई

विश्वास लम्साल
सभापति क्षेत्र नं. २

धनराज पौडेल
सभापति क्षेत्र नं. ३

विष्णु अधिकारी
सभापति ग.ब.तय.

प्यारा भाईहरु नेपाल विद्यार्थी संघ स्याङ्जा क्षेत्र नं. २, ३ को १४ औं क्षेत्रिय अधिवेशनबाट क्षेत्र नं. २ मा श्री विश्वास लम्साल, क्षेत्र नं. ३ मा श्री धनराज पौडेल निर्विरोध रुपमा गरिमामय क्षेत्रिय सभापति पदमा तथा श्री विष्णु अधिकारी गल्याङ् बहुमुखी क्याम्पसको छैटौ अधिवेशनबाट गरिमामय सभापति पदमा निर्विरोध निर्वाचित हुनुभएकोमा उहाँहरु लगायत सम्पूर्ण कार्यसमितिको कार्यकाल पूर्ण सफल रहोस भन्दै हार्दिक बधाई व्यक्त गर्दछु ।

गुरु प्रसाद भट्टराई

केन्द्रिय सदस्य, नेपाल विद्यार्थी संघ

आर्थिक समाचार

गरिमा विकास वैङ्कले

लाभाशं वितरण गर्ने

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता

वालिङ । गरिमा विकास बैङ्कले गत आर्थिक वर्ष २०६९/७० को मुनाफाबाट २५ प्रतिशत लाभांश वितरण गर्न गरेको प्रस्ताव नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट मिति २०७० भदौ २४ गते स्वीकृत भएको छ । बैङ्कले प्रदान गर्ने २५ प्रतिशत लाभांश मध्ये २० प्रतिशत बोनस शेयर र ५ प्रतिशत नगद लाभांश वितरण गर्नेछ । उक्त लाभांश बैङ्कको आगामी साधारण सभाले पारित गरेपछि वितरण गर्ने बैङ्कले जनाएको छ । गरिमा विकास बैङ्क लिमिटेडले २०७० आषाढ मसान्त सम्ममा रु ३ अर्ब निक्षेप संकलन गर्नुका साथै रु.२ अर्ब ४३ करोड कर्जा लगानी गरेको थियो । बैङ्कले आ.व. २०६९/७० मा रु.९ करोड ६१ लाख संचालन मुनाफा आर्जन गर्न सफल भएको छ । हाल बैङ्कको निक्षेप रु.३ अर्ब १५ करोड तथा लगानीमा रहेको कर्जा रु. २ अर्ब ६० करोड रहेको छ । अधिकृत पूँजी रु. १ अर्ब तथा जारी तथा चुक्ता पूँजी रु. २२ करोड रहेको यस बैङ्कको साविकका शेयरधनीहरुका लागि दुई बराबर १ शेयरको दरले हकप्रद शेयर निष्काशनको लागि समेत नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट स्वीकृति प्राप्त भइसकेको छ । बैङ्कले उक्त हकप्रद शेयर आगामी महिना निष्काशन गर्ने तयारी गरेको छ । हकप्रद शेयर निष्काशन तथा स्विकृत बोनस शेयर वितरण पश्चात बैङ्कको जारी तथा चुक्ता पूँजी रु. ३७ करोड ४० लाख पुग्नेछ । हाल बैङ्कले १० जिल्लामा १४ वटा शाखा कार्यालयहरु मार्फत वित्तिय सेवा प्रदान गर्दै आईरहेको छ ।

हादिक बधाई

श्री जनक श्रेष्ठ

हालै गठन भएको गल्याङ युथमा यस गल्याङ बजार व्यवस्थापन समितिका सचिव जनक श्रेष्ठ अध्यक्ष पदमा तथा सुभेच्छुकहरु युवा व्यक्तित्वहरु सोम गुरुङ वरिष्ठ उपाध्यक्ष, विजय वुढाथोकी मगर उपाध्यक्ष, विष्णु अधिकारी सचिव, अर्जुन प्रसाद वस्याल कोषाध्यक्ष, कृष्णप्रसाद भट्टराई सहकोषाध्यक्ष र नारायण गैह्रे, श्याम श्रेष्ठ, शिवप्रसाद न्यौपाने सदस्य पदमा चयन हुनुभएकोमा सम्पूर्ण कार्यसमितिको पूर्ण सफलताको कामना गर्दै हार्दिक बधाई व्यक्त गर्दछौ ।

भेमलाल अर्याल

अध्यक्ष तथा

गल्याङ बजार व्यवस्थापन समिति परिवार

गल्याङ, स्याङ्जा

हादिक बधाई

श्री विष्णु अधिकारी
सचिव

श्री जनक श्रेष्ठ
अध्यक्ष

श्री सोम गुरुङ
वरिष्ठ उपाध्यक्ष

श्री विजय वुढाथोकी मगर
उपाध्यक्ष

श्री अर्जुन प्रसाद वस्याल
कोषाध्यक्ष

श्री कृष्णप्रसाद भट्टराई
सह-कोषाध्यक्ष

श्री नारायण गैह्रे
सदस्य

श्री श्याम श्रेष्ठ
सदस्य

श्री शिवप्रसाद न्यौपाने
सदस्य

हालै गठन भएको गल्याङ युथमा यस कालीगण्डकी यातायात व्यवसायी समिति गल्याङका कार्यालय व्यवस्थापक विष्णु अधिकारी सचिव तथा गल्याङ बजार व्यवस्थापन समितिका सचिव जनक श्रेष्ठ अध्यक्ष, यातायात मजदुर तथा व्यवसायी भलाई कोष शाखा कार्यालय गल्याङका प्रमुख सोम गुरुङ वरिष्ठ उपाध्यक्ष तथा हाम्रा अति आत्मीय शुभेच्छुक युवा मित्रहरु विजय वुढाथोकी मगर उपाध्यक्ष, अर्जुन प्रसाद वस्याल कोषाध्यक्ष, कृष्णप्रसाद भट्टराई सहकोषाध्यक्ष र नारायण गैह्रे, श्याम श्रेष्ठ, शिवप्रसाद न्यौपाने सदस्य पदमा चयन हुनुभएकोमा सम्पूर्ण कार्यसमितिको पूर्ण सफलताको कामना गर्दै हार्दिक बधाई व्यक्त गर्दछौ ।

श्यामप्रसाद वस्याल

अध्यक्ष तथा

कालीगण्डकी यातायात व्यवसायी समिति परिवार

गल्याङ, स्याङ्जा

लोकवाणी

‘व्रत ग्रहण गरी पालन समेत गर्ने मानिस

निश्चित रूपले संरक्षित हुन्छ ।’

-गौतमबुद्ध-

सम्पादकीय

उमेदवार छान्ने प्रक्रिया त्यवस्थित गर

आसन्न सर्विधान सभाको निर्वाचनका लागि विभिन्न राजनैतिक दलहरूको उमेदवार सिफारिसको क्रम चलिरहेको छ । दलहरूका चुनावमा उमेदवार बन्न चाहने नेताहरूको संख्या अत्यधिक देखिएको छ । दलमा आवद्ध भएर राजनीति गर्नेहरूले निर्वाचनमा पार्टीको उमेदवार बन्न खोज्नु स्वभाविक होला तर उमेद वार छनौट प्रक्रियामा सामेल कार्यकर्ताहरु उमेदवार बन्न चाहनेहरुको भिड देखेर विलखमन्दनमा परेका छन ।

उमेदवार छनौटको क्रम सुरु भएलगत्तै क्षेत्रीय केन्द्रहरुमा राजनितीक दलका नेता र कार्यकर्ताको भिड लागेको अवस्था देखियो । पार्टी टिकटका आकाङ्क्षीहरुले उमेदवार छनौट प्रक्रियामा बाजी मार्न असम्बन्धित व्यक्तिहरूको जुलुस लगाएर हिंडेको पनि देखियो । कतिपय नेताहरुले आफ्नो क्षेत्रका गाउँ समितिका प्रमुखसम्म चिन्दैनन भन्ने टिप्पणी सुन्दा दलीय राजनीतिले लिन लागेको बाटो ठीक छ त भन्ने प्रश्न सिर्जना भएको छ। कतिपय मान्छेहरु विदेश बस्ने वा राजधानीमै बस्ने र चुनावका बेलामा मात्र नेता बन्न क्षेत्रमा देखिने गरेको घटना राम्रो होईन ।

उमेदवार धेरै हुनुको कारण लामो समयदेखि स्थानीय निकायको निर्वाचन हुन नसकेको कारण धेरै नेताकार्यकर्ताहरु भूमिका विहीन भएको अवस्था पनि एउटा हुन सक्छ जुन जायज छ। तर कतिपय सभासदका आकाङ्क्षीहरु स्थानीय निकायको निर्वाचन हुदा वडा अध्यक्षका लागि दावी गर्नेहरु पनि देखियो भनेर दलकै कार्यकर्ताले टिप्पणी गरेको पाइयो । यदि यसो हो भने दलहरुले आफ्नो आन्तरिक मूल्याङ्क पद्धति वलियो बनाउन र उमेदवारको आकाङ्क्षीले पार्टीमा पुर्‍याउनु पर्ने योगदानको मानक निर्धारण गर्न जरुरी छ ।

अझ राजनैतिक दलभित्रको आन्तरिक गुटबन्दीका कारण टिकटका लागि सर्वसाधारणले अनुमान गरेका व्यक्तिहरुलाई जर्वजस्त ढंगले पछि पारेको, पार्न खोजेको वा निर्वाचनबाट हटाएको पनि पाइयो । राजनैतिक दलहरुले यसमा बेलेमा विचार पुर्‍याउन जरुरी छ। गुटबन्दीमा सामेल हुन नचाहने कार्यकर्तालाई यसरी बन्चित गर्दै जाने हो भने पार्टीहरुको गुटबन्दी डरलाग्दो सँग फस्टाउने छ जसले दललाई कमजोर पार्दछ ।

स्थानीय तहबाट सिफारिस सम्पन्न भएका दलका प्रस्तावित नेताहरुको ओईरो काठमाण्डौमा लागेको छ। नेताको परिक्रमा गर्नुपर्ने र वान्छित अवान्छित प्रभाव पारेर टिकट ल्याउनुपर्ने विडम्बनापूर्ण अवस्थाले जनता सँगै राजनीतिका खेलाडी पनि आजित भएको हुनुपर्दछ । उमेदवार सिफारिस र छनौटकै सन्दर्भमा पैसा र बाहुबलका प्रयोग गर्ने प्रयास गरिएका बारे जनसाधरणले शंका गर्ने वातावरण देखियो । जनताको घरदैलौमा पुग्ने, जनताको पिरमर्कामा सामेल हुने र पार्टीका लागि जीवन अपैर सधैै पार्टीका लागि समर्पित हुने पद्धतिलाई विस्त्यापित गर्ने र नेताको वरिपरि रमाउने, दललाई वा राजनीतिलाई व्यक्तिगत स्वार्थको लागि उपयोग र दलमा स्थापित हुनका लागि गैरराजनीतिक हर्कत गर्ने पद्धतिलाई संस्थागत हुन दिने हो भने राजनीतिमा इमान्दार मान्छेहरु समाप्त हुनेछन र राजनीति व्यवसायमा वर्दलिने छ । नेपाली जनता र सायद दलहरुलाई पनि यो कुरा स्वीकार्य हुदैन । तसर्थ दलहरुले आफ्नो आन्तरिक प्रजातन्त्र र पद्धतिलाई राम्रोसंग समीक्षा गर्न जरुरी छ ।

स्वास्थ्य सन्दर्भ

म्यादे ज्वरो/टाईफाईड बारे सामान्य जानकारी

✿**शिवराज भण्डारी**

परिचय

मानिसको शरीरमा विभिन्न रोगहरुले आक्रमण गर्ने गरेको पाईन्छ। जव मानिसको शरीरको प्रतिरक्षा प्रणली कमजोर हुन्छ त्यस समयमा रोगले आक्रमण गर्दछ। कतिपय रोगहरु बतावरणका कारण लाग्ने/सर्ने हुन्छ। हामीले प्रयोग गर्ने पानी, खाने खाना, र वरपरको वातावरणवाटै धेरै रोग सर्दछन। हिउँदको समयमा भन्दा वर्षको समयमा रोग बढी फैलन्छ। रोग फैलने दरमा घटवढ गर्न मानिसका सरसफाई सम्बन्धि आनिबानी जिम्मेवार हुन्छ।। फोहरी व्यक्तिकरु रोग लान्ने र सार्ने दुवै संभावना बढी भएकाहरु हन। सरुवा रोगहरु त भन मानिसको आनिवानीले सजिलै सर्न पुग्छन। रोगीले प्रयोग गर्ने कपडा, भाँडाकुँडा र रोगीको दिसापिसावको उचित व्यवस्थापन नहुँदा सरुवारोगहरु फैल्ने र कतिपय अवस्थामा महामारीको रुप लिने हुन्छ।

वर्षायाममा देखापर्ने, नेपाली समाजमा म्यादेज्वरोको रुपमा चिनिने, नेपालको सन्दर्भमा धेरै देखापर्ने सरुवा रोग हो टाईफाईड। टाईफाईड बर्षादको समयमा साल्मोनेला टाईफी ९क्वकिलयर्भावि त्यउज७० तथा साल्मोनेला पारा टाईफी ९क्वाि न्यलर्भावि एवचवतथउज७० बाट हुने सरुवा रोग हो। जव वर्षामा पानी पर्दछ तब यसका किटाणुहरु वातावरणमा फैलन्छन। यो रोग विपेश गरेर दिसामा रहेका किटाणुहरु पानीमा मिसिन गई पानीको माध्यमबाट स्वस्थ मानिसमा सर्ने गर्दछ। संक्रमित मानिसको दिसामा यसका किटाणुहरु प्रसस्त मात्रामा पाईन्छन। पानी बाहेक अन्य खाद्वपदार्थमा पनि यसका किटाणुहरु मिसिन गएर त्यो खाद्वपदार्थ स्वस्थ व्यक्तिले खाएमा यो रोग सर्दछ। यसका किटाणुहरु संक्रमित व्यक्तिको शरीरमा प्रशस्त मात्रामा पाईन्छन भने दुध, पानी, वरफ, खाद्व पदार्थ र माटोमा पनि यसमा किटाणुहरु पाईन्छन। यो रोगको संक्रमण अवधि १-३ हप्तासम्मको हुन्छ। यो रोगले आन्द्रामा असर गर्ने हुनाले यसलाई भ्लतभचण्थ भखभच पनि भनिन्छ।

रोग सर्ने तरिका

संक्रमित मानिसको दिसा पिसावबाट, संक्रमित दुध, पानी, खाद्व पदार्थबाट व्यक्तिको फोहरी आनीबानीबाट, हरिया सागसब्जी, मुला, गाजर आदि राम्रोसंग नपखाली खानेबानीबाट भिँगाको माध्यमबाट, म्यादेज्वरोबाट संक्रमित व्यक्तिकरुबाट लक्षण तथा चिन्हहरु, साँभ्रमा बढी ज्वरो आउने टाउको दुख्नु, खान मन नलाग्न, ज्वरोको अनुपातमा नाडीको गति कम हुनु कञ्जित हुनु, सुख्खा खेकी लाग्नु, नाथी फुट्नु, कमजोरी महसुस हुनु उच्च ज्वरोका कारण रोगी वर्वराउनु पखला लाग्नु रोगीको पेट तथा छातिमा विमिरा आउनु रोगीको फियो बढ्नु, रोगीको सानो आन्द्राबाट रक्तश्राव हुनु रोकथाम तथा बचावट, पानी उमालेर मात्र पिउने दिसापिसाव शौचालयमा मात्र गर्ने

हरिया सागसब्जी, मुला गाजर आदि राम्रोसँग सफा गरेर मात्र खाने भिँगाहरुको उचित नियन्त्रण गर्ने, पानीको मुहान सधैै सफा राख्ने रोग लागेको शंका हुनासाथ स्वास्थ्य्यकार्यकर्ता वा डाक्टरकहाँ गई परिक्षण गर्ने संक्रमित व्यक्तिलाई अलग्गै राख्ने, म्यादेज्वरोका रोगी पत्तालगाई उपचार गर्ने रोगीले प्रयोग गरेका वस्तुहरु, भाँडाकुडा आदि प्रयोग नर्गने। राम्रोसंग सफा गरेर मात्र पुन प्रयोगमा ल्याउने, व्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान दिने औषधि प्रयोग गरेपछि मात्रा पुरा गर्ने रोगीले कडा खालका खाना नखाने, भोलिलो र नरम खाना खाने

(लेखक स्वास्थ्यकर्मी तथा गल्याड बहुमुखी क्याम्पसका शिक्षक हुनुहुन्छ)

मर्न बरु गाह्रो हुन्न ...

✿अनादित्य

यो हप्ता नेपाली कला क्षेत्र खास गरेर गीत संगीतको क्षेत्रका लागि अशुभ रहयो । नेपाली आधुनिक गीत क्षेत्रका पहिलो पुस्ताका प्रिय कलाकार फत्तेमान राजभण्डारी र नेपाली लोकग(।यन र सारङ्गी बादनका प्रिय कलाकार तीर्थ बहादुर गर्न्दभको असायमिक निधन भयो । नेपाली गीत संगीतका श्रोताको लागि यी दुवै कलाकारको निधनले ठुलो धक्का लागेको छ ।

उमेरले ७७ वर्ष पुगेका फत्तेमान दाईका गीतमा युवा जोस र जाँगरले दशकौ देखि हामी(लाई छाडेको छाप अहिले पनि जस्ताको तस्तै छ । पशुपतिनाथ मन्दिरको भण्डारी खलकमा १९९३ सालमा जन्मेका फत्तेमानले धेरै संख्यामा गीत गाउनुभएको छैन तर जति गाउनुभएको छ ती सबै कालजयी छन । २०२६ सालमा रेडियो नेपालमा पहिलो पटक बजेको यस्तो पनि हुँदो रैछ जिन्दगीमा कैलेकैले..... रेडियो नेपालमा फर्मायसी गीत बज्ने जमानामा अत्याधिक बज्ने गीत हो। आजको जस्तो सँचार माध्यम व्यापक नभएको वेलामा, गीत रेर्कड गर्ने ठाउँ पर्याप्त नभएको वेलामा, कलाकारहरु कलकत्ता, बम्बई पुगेर गीत रेर्कड गर्नुपर्ने वेलामा, रेडियो नेपालमा मुस्कलले वर्षमा २/४ गीत रेर्कड गर्न पाईने समयमा, गीत संगीतको प्यास मेट्न रेडियो नेपालमा मात्र भरपर्नुपर्ने समयमा नेपाली गीतका पारखीहरुलाई फत्तेमान दाईको रातो र चन्द्र सूर्य जंगी निशान हाम्रो, बनै खायो डढेलोले मनै खायो त्यै मोरीको पापी मायाले, सान्नानीको गालैमा कालो कोठी रहेछ, जिन्दगीको पानाभरी खुशी भेटिएन, बिसैर ती दिनहरु, तिस्रा दुखहरु लगायतका आधुनिक गीतहरु कण्ठै छन । उहाँले थुप्रै भजनहरुपनि गाउँनुभएको छ । केही गीतमा संगीत पनि गर्नुभएको छ ।

फत्तेमान दाइको चर्चित गीत मर्न वरु गाह्रो हुन्न तिम्रो माया भुल्लै सकिन आजपनि चर्चित छ । दाईले आफ्नो गीतमा जस्तै गाउँदा गाउँदै सजिलै देहत्याग गरिदिनु भयो । फोक्सोको क्यान्सर लागेको रहेछ दाईलाई । सानो समस्या पर्दा

विदेशमा उपचार गर्न जाने नेताहरु भएको देशका प्रिय कलाकारले क्यान्सरको समस्यालाई समस्यै ठान्नुभएन । उहाँमा क्यान्सर भएको पत्ता लागेको केही दिनमै उहाँ दिवंगत हुनुभयो । केही महिना अधिसम्म उहाँले प्रत्यक्ष कार्यक्रममा गाइरहनु भएको थियो । दाई तपाईंले आफ्नो गीत जस्तै मृतुवरण गर्नु भो । श्रदानजली छ। तपाईंको गीतको लत परेका हामीले तपाईंलाई जुग जुग भुल्ने छैनौ, भुल्न सक्ने छैनौ ।

फत्तेमानदाईको शोकमा अर्को शोक थप्ने

अनिरन्तर

समाचार आयो नेपाली लोक गायन र सारङ्गी बादनका प्रिय कलाकार तीर्थ बहादुर गर्न्दभको । उहाँ भन ६० वर्षको अत्यायुमा दिवंगत हुनुभएछ । तनहुँ चोक चिसापानीको साधारण गर्न्दभ (बोलि(चालको भाषामा गाईने) परिवारमा जन्मेका तीर्थबहादुरको जीवन संघर्षले भरिएको थियो । गाउँमा चाडपर्वमा सारङ्गी वजाएर परिवार पाल्ने परिवारका तीर्थबहादुरले काठमाण्डौसम्म पुगेर नेपाली लोकबाजा सारङ्गीको प्रचारमा ठुलो योगदान पुर्‍याउनु भएको हो । गीत संगीत प्रस्तुत गर्ने ठाउँ रेडियो नेपालमात्र रहेको समयमा रेडियो नेपालको चौतारी कार्यक्रममा तीर्थदाईको सारङ् गी सुन्ने पुस्ता अझ पनि प्रसस्त छ । ‘चौतारी’ लोकप्रिय भए लगत्तै तीर्थबहादुर दाईको उचाई पनि बढ्न थाल्यो । पाण्डव सुनुवारले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रममा तीर्थबहादुर वाद्यवादन र गायन दुवैको काम गर्नुहुन्थ्यो । दाईको बल्ल पत्न्यो निरमाया माकुरी जालैमा बोलको लोकगीत अत्यन्त लोकप्रिय भयो । वनको भलाय लगायतका कर्खा गीतहरु गाउनुभएका तीर्थ दाईले हजारौ गीतमा सारङ्गी बजाउनुभएको छ ।

३२ वर्ष रेडियो नेपालमा सारङ्गी वादकका

गल्याड युथको सामान्य परिचय

✿अर्जुन प्रसाद बश्याल

गल्याडबजार एउटा उत्कृष्ट बजार हो। स्याङ् जा जिल्लाका तीनवटा प्रमुख विकसित बजार मध्ये गल्याड पनि एउटा बजार हो। गल्याडबजारबाट यस वरपरको ठूलो क्षेत्रको व्यापार व्यवसायको संचालनमा सहयोग र प्रभाव रहन्छ। गल्याडबजार स्याङ्जा निर्वाचन क्षेत्र नं ३ को अनौपचारिक सदरमुकाम पनि हो।

हामी सबैको धारणा र चाहना हुन्छ कि यहाँको बजार अलि व्यवस्थित होस् र यो बजारसग सम्बन्धित हरेक व्यक्तिले यहाँबाट फाइदा लिन सकुन्। यो गल्याडबजार व्यवस्थित र विकसित बजार होस भन्ने सबैको इच्छा हुन्छ। यहाँ आ(एका चेलीबेटीहरुलाई डर त्रासमा हिड्न नपरोस, बटुवाहरु निर्यक हिड्न सकुन, कसैले कुनैपनि किसिमको असुरक्षाको महसुस गर्न नपरोस भन्नेमा कसैको दुईमत रहँदैन। यस बजारका सबै वासिन्दा र यहाँ आउने सबै दाजुभाई दि(दीवहिनी लगायत पाहुना र सेवाग्राहीका बिचमा आत्मिय सम्बन्ध रहोस, प्रेमपूर्वक व्यवहार होस, कसैले कसैको मानवअधिकार हनन् नगरी स्वतन्त्र रुपमा वाच्ने अवस्था होस, आफ्नो अधिकारको प्रयोग गर्दा अरु कसैको अधिकारको हनन नहोस भन्ने मानवधिकारको धारणालाई समेत बुभेरे सबैको विकास र स्वच्छ वातावरण राख्नको लागि, बजारमा हुनसक्ने अन्यायपूर्ण कुराको विरोध गर्दै बजारलाई सुन्दर शान्त बनाई विकासको बाटोतर्फ हाँक्ने विचारले गल्याड युथको स्थापना भएको हो।

गल्याड युथलाई गल्याडबासीले कुन तरिकाले हेर्ने वा सोच्ने भन्ने कुरा युथका आगामी गतिवि(ि धमा भर पर्छन। हाम्रो समाजमा कुनै पनि विषयलाई सकारात्मक ढंगले नहेर्ने वानी छ। त्यसले गर्दा गल्याड युथलाई पनि नकारात्मक ढंगले हेर्ने प्रयास अवश्य हुन्छ। गल्याड युथलाई कसैले लडाकु दस्ता तथा कसैले युद्धका लागि फोर्स भनि आलोचना वा शंका गर्न सक्छन र पाउँछन पनि। तर आजको समाज र समयको आवश्यकता पूरा गर्न, गल्याड्मा बेलाबेलामा घट्ने गरेको बाहरी पक्षको हस्तक्षेपसँग मुकाबला गर्न र यो बजारलाई सामाजिक र पर्यावरणीय दृष्टिले सफा र स्वच्छ राख्न संगठित अग्रसरताको खाँचो छ, त्यसलाई पूरा गर्ने प्रयास गल्याड युथले गर्ने छ

रुपमा काम गरी २ वर्ष अघि अवकास लिनुभएका तीर्थदाईलाई नेपाली सारङ्गीलाई प्रख्यात बनाउने भलकमान गर्न्दभको निरन्तरताको रुपमा लिने गरिन्छ। धर्मराज थापाले काठमाण्डौँ लगेका पोखरा वाटुलेचौरका भलकमानले थालेको सारङ् गीको प्रचार अभियानलाई २०४० सालतिर पाण्डव सुनुवार, राम थापा, बमबहादुर कार्कीलगायतको टोली सांगीतिक कार्यक्रमको लागि लमजुङ पुग्दा सारङ्गी वजाएको देखेर प्रभावित भई काठमाण्डौँ पुर्‍याइएका तीर्थबहादुर गर्न्दभले इमान्दारीपुर्वक अघि बढाएका हुन। गर्न्दभ परम्पराको घटनालाई टपक्क टिपेर गीत बनाउने र गाउने कुरामा त तीर्थ दाई सिद्धहस्त हुनुहुन्थ्यो। कुनै घटना थाहा पाउँदा साथ उहाँले त्यसलाई गीतको स्वरुप दिईहाल्नु हुन्थ्यो। पत्तिकारले एकपटक छोटो समय तीर्थदाई सँग भेट्ने अवसर पाउँदा उहाँको सरलता र विनम्रताबाट प्रभावित भएको थियो। उहाँका बारेमा बेलाबेलामा पत्रपत्रिकामा आउने समाचारमा पनि उहाँलाई सरल र मिलनसार व्यक्तित्वको रुपमा पढिएको छ।

एकै हप्तामा राज्यका दुई कलाकार दिवंगत हुँदा पनि राज्यले खासै ध्यान दिएको पाईएन। हुन त सिन्डिकेटको आधारमा राज्य चलेको समयमा, दलको सदस्यताको आधारमा भागवण्डा गरेर पुरस्कार सम्मान, सुविधा, बाँडिचुँडी लिने परम्परा स्थापित भएको राज्यमा फत्तेमान दाई र तीर्थदाई जस्ता कालाकारलाई राज्यले हेर्नुपर्दथ्यो भन्ने सोच्नु नै गलत हो। तर समचारमा आए अनुसार बेलेमा परिक्षण र उपचार भएको भए हाम्रा प्रिय कलाकारहलाई थप समय हामी सँगै पाउने संभावना थियो। दाईहरु दलहरुको दलदलमा हुनुहुन्थ्यो कि थिएन थाहा भएन तर दलदलमा नभएरै वेवास्ता गरिएको होला। दाईहरु तपाईंहरु करोडौँ श्रोताको मनमा स्थान बनाउन सफल हुनुभएको छ। दशकौ देखिको एउटा नियमित र प्रभावित श्रोताको रुपमा दाईहरुलाई हार्दिक श्रद्धाञ्जली, कोटीकोटी सम्मान।

विचारमात्र राखी निस्वार्थ सेवाको भावनाले आएका व्यक्तिकहरुलाई मात्र संलग्न गराउने नीति राखिएको छ। देशको राजनैतिक माहोल विग्रिएको अवस्थामा हल्ला, दङ्गाफसादमा गल्याङ् नमछियोस यहाँको स्वच्छता तथा सुन्दरता राजनैतिक द्वन्द्वबाट नहतासियोस भन्ने उद्देश्य लिएर गल्याड युथको स्थापना गर्न परेको हो। देशमा विकृति र विसंगति ले जरा गाडको अवस्था, सामाजिक, राजनैतिक तथा व्यापारिक क्षेत्रमा सकट आएको अवस्था, चुनावको घोषणसँगै जनसाधरणमा बढेको त्रास र केन्द्र भएका कारण यहाँ हुने शक्ति प्रदर्शन आदिले ल्याउने संभावित दुर्घटनाजस्ता कुराबाट जनतालाई सुरक्षित राख्ने दायित्व सबै नागरिकको हो र त्यसमा सानो योगदान गर्न चाहन्छ गल्याड युथले। गल्याड युथ स्वच्छ र सुन्दर गल्याङ् को कल्पना गर्दै यस्तै प्रयास देशभर भए सुन्दर नेपालको निर्माण हुन्छ भन्नेमा विश्वास राख्दछ।

देशमा रहेका जातिय सद्भभावनालाई सिद् याउने खेल भैरहेको अवस्थामा गल्याङ्मा रहेका सबै जातिको साभ्ना फूलवारी हुनेछ गल्याड युथ। जातिवाद र व्यक्तिवादबाट अलग रहेर गल्याङको एकतालाई केन्द्रमा राखी गल्याड बजारलाई नमूना बजार बनाउनको लागि गल्याड युथले सम्पूर्ण प्रयास गर्ने छ। गल्याङको अस्तित्वलाई वचाउने र गल्याङ्मा सधै सौहाद्रपूर्ण वातावरण रहिरहोस् भन्नेहरुका लागि गल्याड युथ साथी हुनेछ। कुनै पनि विकृति र विसंगतिले गल्याङलाई ननिलोस र देशमा फैलिरहेका अनेक समस्यालाई हल गर्न यहाँको प्रयास सहयोगी होस भन्ने नै गल्याड युथको चाहन हो। यसर्थ युथकाबारेमा पर्याप्त जानकारी लिई यसका गतिविधिम। सबैबाट सहयोगको आशा गर्नु स्वभाविक हुन्छ। भोलिका दिनमा गल्याड युथका गतिविधिले धेरै जिज्ञासाको समाधान दिने हुँदा यूथमा आवद्धहरुले नकारात्मक विषयआवद्ध भएको छैनौ भन्नेमा ढुक्क भएजस्तै सबै गल्याङ्वासीको सहयोग र सद्भावले यूथ अघि बढोस र यसका गतिविधिले गल्याङको विकासमा सकारात्मक योगदान गरोस भन्ने कुराम। यूथ विश्वस्त छ।

यूथमा भित्री आत्मा देखि नै स्वच्छ र सुन्दर

स्याङ्जाका ठाउँठाउँमा तीज विशेष कार्यक्रमहरू

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

स्याङ्जाको विभिन्न स्थानमा हरितालिका तीजको अवसरमा कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएका छन त्यसै अवसरमा स्याङ्जाको जगत्रदेवी गाविस वडा नं ८ स्थित लायन्स क्लव अफ गल्याड सिटीको आयोजनामा तेस्रो तीज महोत्सव मेला गल्याड स्थित भानुभक्त आचार्य उमाविको प्राङ्गणमा भव्य रुपमा सम्पन्न भयो ।

महोत्सवको कार्यक्रमको उद्घाटन गर्दै लायन्स क्लव नेपाल डिस्ट्रिक्ट ३२५ बी १ को रिजन ११ कि रिजन चेयरपर्सन लायन दूर्गा ढकालले लायन्स क्लवले समाजका विभिन्न क्षेत्रमा निश्वार्थ सेवाका भावले काम गर्ने र लायन्स क्लव अफ गल्याड सिटीले तीजको अवसरलाई उल्लासपूर्ण बनाउन तीज महोत्सवको आयोजना गरेर महिलाहरूका लागि गुन लगाउने काम गरेको बताउनु भयो । महोत्सवमा लायन्स क्लव अफ वालिड सिटीकी प्रथम उपाध्यक्ष सरस्वती तिवारीले नेपालको जनसंख्याको आधा हिस्सा महिला भएपनि नेतृत्व तहमा महिलाको जनसहभागिता न्यून भएकाले महिला सधैं पछि पर्नु परेको बताउदै आगामी संविधान सभामा महिलाहरूको उपस्थिति बढाउन संघर्ष गर्न आह्वान गर्नुभयो ।

महोत्सव अन्तर्गतको तीजको गीतमा नृत्य प्रतियोगितामा १८ समूह सहभागी भएकोमा चिराग आवासीय उच्च मा.वि प्रथम, भानुभक्त आचार्य उच्च मा.वि दोस्रो र नेपाल तारा यूवा क्लव तेस्रो भई नगद रु क्रमशः ५ हजार, ४ हजार र ३ हजार नगद तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका थिए । महोत्सवमा राष्ट्रिय कलाकारहरू शिव

हमाल र मञ्जु महत तथा स्थानीय कलाकारहरूले आर्कषक गीत तथा नृत्य प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

लायन्स क्लव अफ गल्याड सिटीका अध्यक्ष लायन नेत्र प्रसाद पाण्डेयको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा स्वागत मन्तव्य कार्यक्रम संयोजक खगिसरा भण्डारी र सञ्चालन लायनहरु ओमबहादुर थापा र जनक श्रेष्ठले गर्नुभएको थियो ।

त्यसै स्याङ्जाको कुवाकोट गाविस वडा नं ८ स्थित भानु उच्च मा.विमा स्थानीय संस्कृति उत्थान समिति कुवाकोट, पकवादी, केबरेभञ्ज्याङको संयुक्त आयोजनामा खुल्ला तीज गीत प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ ।

कार्यक्रमको उद्घाटन गर्दै नेपाली काँग्रेस महाधिवेशन प्रतिनिधि तथा किसान संघका केन्द्रिय सदस्य लक्ष्मीकान्त रेग्मीले तीजलाई परम्परागत चाडका रुपमा लिई यसका सकारात्मक रीतिरिवाजलाई बचाइ राख्नु पर्नेमा जोड दिनुभएको थियो । कार्यक्रममा केबरेभञ्ज्याङ गाविस सचिव चन्द्रकान्त रेग्मी, कार्यक्रम संयोजक टीकाराम तिवारी, भानु उच्च मा.वि.का शिक्षक प्रतिनिधि बाबुराम भण्डारी, समाजसेवी भूपराज वोस्ती लगाएतले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो । १५ टिमको सहभागिता रहेको प्रतियोगितामा जमुना भण्डारीको समूह प्रथम, सिर्जनशिल यूवा क्लव दोस्रो, सुमन भट्टराईको समूह तेस्रो र भुवनेश्वरी यूवा क्लवले सान्त्वना स्थान हासिल गरी क्रमशः नगद ५ हजार, ४ हजार, ३ हजार र १ हजार नगद तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो । स्थानीय संस्कृति उत्थान

समितिका अध्यक्ष मिनबहादुर रानाको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको सञ्चालन यूवराज थापा र दयाराम भण्डारीले गर्नुभएको थियो ।

यसैगरी स्याङ्जाको जगत्रदेवी गाविस वडा नं ७ बटुवा स्थित जनकल्याण यूवा परिवारको आयोजनामा तीज विशेष कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रममा समाजसेवी भानुभक्त भण्डारीले समाज निर्माणमा यूवा सहभागिता आजको आवश्यकता भएकाले त्यस तर्फ संस्थागत रुपमा अगाडि बढ्नु पर्नेमा जोड दिनुभयो । टोलटोलका आमा, दिदीबहिनीको बृहत उपस्थितिमा विशेष तीज कार्यक्रम गरेको स्थानीय यूवा हिमलाल न्यौपानेले जानकारी गराउनु भयो ।

जनकल्याण यूवा परिवारका अध्यक्ष कुशल भण्डारीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा स्वागत मन्तव्य शिला भण्डारी र कार्यक्रम सञ्चालन सचिव रविन भण्डारीले गर्नुभएको थियो ।

यता स्याङ्जाको कुवाकोट ३ स्थित नारी कल्याण आमा समूहको आयोजनामा स्थानीय जनज्योति उच्च माविको प्राङ्गणमा खुल्ला तीज गीत प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिको आसनबाट बोल्दै गाविस सचिव रामनाथ शाहले हिन्दू नारीहरूको महान चाड तीजलाई सरल र सभ्य रुपमा मनाउन सुझाव दिनुभयो । उहाँले देशमा तीजको संस्कृतिमा विकृति बढिरहेका बेला आफूहरू नमूना बनेर देखाउन नारीकल्याण आमा समूहलाई अनुरोध समेत गर्नुभयो । कार्यक्रममा जनज्योति

उच्च माविका शिक्षक जगनाथ न्यौपाने, समाजसेवीहरू पदमप्रसाद पंगेनी, रामचन्द्र पंगेनी, भरतदेव पंगेनी लगायतले आमा समूहको सफलताको लागि शुभकामना दिनुभएको थियो ।

१० समूहको सहभागिता रहेको प्रतियोगितामा बाघेडाडाँ आमा समूह प्रथम, सातदोबाटो आमा समूह दोस्रो र भूमरीघाट आमा समूह तेस्रो भएका थिए ।

पुरस्कृत समूहलाई नगद पुरस्कार र प्रमाणपत्रले सम्मान गरिएको जानकारी स्थानीय युवा अन्जान श्रेष्ठले गल्याडपोष्टलाई दिनुभएको छ । नारी कल्याण आमा समूहकी अध्यक्ष शान्ति पंगेनीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको सञ्चालन मीना पंगेनीले गर्नुभएको थियो ।

त्यस्तै तीज पर्वको अवसरमा चिराग आवासिय उमावि गल्याडले अन्तर हाउस तीज गीतमा नृत्य प्रतियोगिताको आयोजना गर्‍यो । विद्यालयका प्राचार्य टेकबहादुर खत्रीको अध्यक्षतामा आयोजित प्रतियोगितामा रेड, ब्लु, यल्लो र ग्रीन हाउसका प्रावि, निमावि, र माविका १२ समूह सहभागी भए ।

विद्यालयका शिक्षकहरू विष्णुप्रसाद अर्याल, ठाकुर प्रसाद चापागाई, अशोक गुरुङ र यसुदा राना निर्णायक रहेको प्रतियोगिताको संचालन सहायक प्राचार्य प्रेमबन्ध पोडेलले गर्नुभएको जानकारी विद्यालयका शिक्षक कुमार रानाले दिनुभएको छ ।

त्यसैगरी यसै अवसरमा भानुभक्त आचार्य उमावि गल्याडमा अन्तर सदन तीजगीत प्रतियोगिता सम्पन्न भएको जानकारी प्राप्त भएको छ ।

स्याङ्जाका युवाहरू संस्कृति संरक्षणमा

○गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

वालिङ । स्थानीय लोक संस्कृतिको लोप हुदैँ गइरहेको अवस्थामा स्याङ्जाका युवाहरू भने लोक संस्कृतिको संरक्षणको लागि कम्मर कसेर लागि परेका छन् । जिल्लाको केवरेभञ्ज्याङ, कुवाकोट र पकवादीका युवाहरू मिलेर स्थानीय संस्कृतिको संरक्षणमा जुटेका हुन् । उनीहरूले स्थानीय संस्कृति उत्थान समिति गठन गरेर संस्कृति जर्गेनाको लागि खुलेर लागेका छन् । पश्चिमेसी संस्कृति र फेसनले गर्दा स्थानीय संस्कृति, परम्परा र मूल्यमान्यता हराएर गैरहेको भन्दै त्यसको संरक्षण र सम्बर्धनका लागि एकजुट भएर लागेको समितिका अध्यक्ष तथा युवा समाजसेवी मिन बहादुर रानाले बताउनुभएको छ । रानाका अनुसार गाँउमा युवाहरू वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा बिदेश जाने र अध्ययनका लागि शहर भने अर्कोतर्फ गाउँमा भएकाहरूलाई पनि वाह्य संस्कृतिले छुन थालेको छ । रानाका अनुसार ‘यस्तोमा संस्कृति उत्थान समिति गठन गरेर काम थालेछि, सबैले साथ दिने अवस्था बनेको छ ।’ यो प्रयासले

संस्कृति संरक्षणमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने निश्चित छ । समितिले आफ्नो कार्यक्षेत्रको ३ वटै गाविसलाई लोकसंस्कृतिको हिसावले नमूना बनाउने लक्ष्य राखेको छ ।

के वरेभञ्ज्याङ, कुवाकोट र पकवादीका सयौँ युवाहरूले समितिलाई साथ दिएर विभिन्न कार्यक्रम समेत गर्दै आएका छन् । गाउँमा हुने विभिन्न कार्यक्रममा युवाहरूले लोकगीत, भ्याउरे गीत, पञ्चैबाजा, रोङला लगायतका गीत, संगीत तथा नृत्य प्रस्तुत गर्दै आएका छन् । युवाहरूले तीज, दशैं, तिहार लगायतका चाडपर्वहरूमा समेत कार्यक्रमहरू गर्दै आएका छन् । युवाहरूको काम देखेर गाउँका सबैजना खुसी भई खुलेर साथ दिएका छन् । स्थानीय समाजसेवी प्रेमनारायण भण्डारीले भन्नुभयो “हाम्रा पुराना संस्कृतिहरू हराउँदै गएको अवस्थामा युवाहरूले गरेको संस्कृति संरक्षणको पहल प्रशंसनीय छ ।”

स्थानीय लोकसंस्कृतिका कार्यक्रम गर्न थालेपछि युवाहरू कुलतमा लाग्ने संभावना समेत बढेको समितिका सचिव युवराज रेग्मीले बताउनुभएको छ ।

साताको साहित्य

गजल

कुनै दिन मेरो माया आफैभन्दा समीप थियो
बोल्न दःखै थिएन नयनमै सीप थियो ।

समाजको प्रतिष्ठामा दाग लाग्छ भन्नेको लागि
राम्रो फूल नफूलाउने हाम्रो माया रिप थियो ।

मयाको गहिराइमा साथको खाँचो टर्दो रे छ
कहिलेकाही जोडी हुकुर मुटु छेडेने खिप थियो

समाजसामु बैरागी म अतीत मेरो जीवन सार्थी
तन छुटे नि मनमा माया अमर छ र डिप थियो ।

जोर बत्ती छुट्याउँदा धिपधिपायो प्रकाश
तनमनले उदय पाउने ऊ जीवनको दीप थियो ।

अम्बिका भण्डारी
पकवादी २,स्याङ्जा

रगतको होली नखलेन भाइ

तिमी आज किन यति निर्दयी बन्यौ नि
दया र माया अहिंसा सबै कसरी भुल्छौ नि ।
हत्या र हिंसा मानव जीवनका ठूला शत्रु हुन
ती सब छाडी लगाउनु है संसारमा गुन ।
रगतको होली नखेलन भाई
मानव जगतको मुटु नै जलाई ।

वेदव्यास, जनक, सीता र गौतम कस्ता थिए नि,
ती सबका आदर्श अर्ति र उपदेश अवरुद्ध भएनि
शान्तिका विगुल फुक्नेहरू आज कता हराएछन
शान्तिका प्रेमी जनताहरू छाप्रो मै बस्न डराएछन् ।
रगतको होली नखेल भाई
मानव जातिको मुटु नै जलाई ।

दश वर्षे बालक जब हिड्छ स्कूल भोला बोकेर,
किन मारिन्छ आज त्यस्तो अबोधलाई गोली ठोकेर
हाय, आज किन यस्तो निच व्यवहार गर्‍यो नि,
देश निर्माणका कर्णधार आज बाटो मै मर्‍यो नि
रगतको होली नखेल भाई
मानव जातको मुटु नै जलाई ।

रगतको खोली बगेको देख्दा कस्को मन रुदैन,
जनताको दुख पीडा र व्यथाले नेतालाई छुदैन
रगतको मूल्य नचुकाई आज पछाडी सर्‍यो नि
ती तिम्रा वाचा कसम सबै माटोमा पुर्‍यो नि
रगतको होली नखेल भाइ
मानव जगतको मुटु नै जलाई

वेद प्रसाद भट्टराई
सहायक प्राध्यापक गल्याङ् बहुमुखी क्याम्पस

मुस्कानका

किरण छरिदिनु

औसीको रात भए पनि
पूर्णिमाको जुन बनि चम्किरहनु
हृदयमा व्यथा लुकाए पनि
मुस्कानका किरण छरिदिनु ।

ओइली भरेको फूल भएपनि
सुगन्धित वास्ना छरिदिनु
मुटुमा व्यथा लुकाए पनि
मुस्कान का किरण छरिदिनु ।

भौगोलिक दुरीमा टाढा भएपनि
साथीको नजरले नजिक बनिदिनु
बोलिचाली नभएता
पनि मुस्कान का किरण छरिदिनु ।
मुक्ति पाण्डेय ‘आशिष’
गल्याङ. हागो होटल एण्ड लज

असफल गौतमका

हाइकुहरू

गल्ली भो भने
दोष सबै मलाई
सम्मान अर्केको।

बाटो बिरायो
रुवाबासी चलायो
प्रकृतीले नै।

गन्तव्य एक
विदेशी लोभ्याउनलाई कचकच छ
खारापानी हो।
प्राइभेट जागिर
बाध्यता पनि।

सेती बाढीले
उदाङ्गियो बस्ती नै
खारापानीको।

विडम्बनै भो
अस्तित्व नै हरायो
तातोपानीको।

खारापानी र
माछापुच्छ्रे गाविस
जोड्ने भोलुङ्गे।
ठूलाडिही ६,
स्याङ्जा

हार्दिक बधाई

श्री ध्रुवज्योति मा.वि. श्रीकृष्णगण्डकी ६, स्याङ्जामा लामो समय देखि शैक्षिक उन्नयनमा अग्रणी भूमिका खेलेका कुशल तथा अनुभवी प्रधानाध्यापक श्री हिराबहादुर गाहा **राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवस २०७०** को अवसरमा सरकारी विद्यालयका प्रधानाध्यापकका रुपमा नेपाल सरकार शिक्षा मन्त्रालयद्वारा सम्मानित हुनुभएकोमा समुज्वल भविष्यको कामना सहित हार्दिक बधाइ ज्ञापन गर्दछौं।

हिराबहादुर गाहा

श्री दब्बे यूवा परिवार, दब्बे दब्बे खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति, दब्बे कट्टी पोखरी डाँडा लिफ्टिङ खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति (विर्घा-८, श्रीकृष्णगण्डकी ६) हिमालय यूथ क्लव श्रीकृष्णगण्डकी ६, दब्बे ,स्याङ्जा

हार्दिक निमन्त्रणा

यही मिति २०७० असोज ५ गते शनिवारका दिन विश्वशान्ति दिवसको अवसरमा गल्याडबजारमा वृहत शान्ति प्याली तथा भगवान गौतम बुद्धको जन्मस्थलको वारेमा भारतका विभिन्न मिडियाले गरेको गलत प्रचारप्रसारको विरुद्धमा भगवान बुद्ध नेपालमै जन्मेका हुन भन्ने जनचेतनामूलक कार्यक्रमको आयोजना गरिएकोले सो कार्यक्रममा सहभागी हुन सम्पूर्ण दाजुभाई दिदीबहिनीलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछौ ।

जनक श्रेष्ठ
अध्यक्ष तथा गल्याङ यूथ परिवार

कथा			
वर्ग सङ्घर्ष			
✎रामकृष्ण पौडेल “अनयास”			
<p>सधै भै आज पनि उही दृश्य, प्रभाले फ्याँकेको स-साना ढुंगा भुईमा नलागेर उसको हृदयमा लागिरहेको छ, किनकि उसको हृदयको तारमा पनि भङ्गकार भइरहेको थियो । आँखा नै बन्द हुँदैनथे, ऊतिर हेरिरहँदा प्रभाको गोरो शरीर, चञ्चलपना त्यसमा पनि नीलो रङको धारिवाल कर्मज लगाएकी थिई । एक हिसाबले प्रशान्त प्रभाको रुप वसन्त ऋतुमा फक्रिएको फूलजस्तै जीवन देखेर भिन्नभिन्न पागल भइसकेको थियो ।</p> <p>प्रभा एक्लो बाबुको आमा बिनाकी टुहुरी छोरी थिई । त्यसैले, बिचरी प्रभा एकलै बर्बराउने गर्थी । आफ्नो छोरीलाई आफ्नो खुशीले छाडेर गएकी होइनन्, उनलाई भगवानले आफूसँगै बोलाएर उनी गएकी हुन् । त्यसैले आमाको होइन, दोष भगवानको हो जसले प्रभा ३ वर्षकी हुँदा आमालाई खोस्यो । प्रभा प्रायः भन्ने गर्छे- ‘यो कस्तो अन्याय हो ? यो कस्तो सजाय हो ? यो कस्तो अत्याचार हो ? एउटा सानो बच्चासँग उसको आमा खोस्नु यो भन्दा ठूलो अत्याचार अरु के हुन सक्छ ।’</p> <p>जब ईश्वरले नै यति ठूलो अन्याय गर्छ, तर ईश्वरलाई नै दोषी ठहर्‍याउने साहस कसैको हुँदैन । यसलाई भाग्यको खेल, विधिको विधान भनिन्छ । जे भए पनि भातको माड ख्वाएरै भए पनि आज १८ वर्षकी पुर्‍याउँछन् प्रभालाई उनका बाबुले । त्यसैले, यो १८ वर्षको कलिलो बँस देखेर भुत्कुक् हुन्छ प्रशान्त । सधैं आफ्नो घरको कौशीबाट चिहाएर हेर्छ प्रभाका हरकुरा । सायद, घर पनि आमुन्ने-सामुन्ने भएर उसलाई धेरै सजिलो भएको छ ।</p> <p>प्रशान्तको हेराइमा कता-कता स्वार्थको आभाष लुकेको थियो । बर्षौं देखिको तिर्खाको प्यास मेट्ने जवानीको मीठो रसको खोजीमा मात्र तड्पिरहन्थ्यो । त्यसैले, आँखा अगाडि नै सुन्दरी, राम्री अनि अल्लारे र सोभ्नी मायालुपन बोकेकी प्रभालाई के छाड्थ्यो र । धेरै समयको पर्खाइ, हेराइ र कुराइपछि आज पाएरै छाड्यो प्रशान्तले प्रभालाई र आफ् नो मायाजालमा फसाइहाल्यो । नारी कोमल हृदयकी हुन्छे, कसैको आग्रह र भावुकतालाई किन नकार्थी र ऊ ।</p> <p>ऊ पनि माया चाहन्थी । प्रभाको आँखामा प्रशान्तका लागि माया सलबलाइरहेको थियो । दुःखी र बेसहारा मान्छेको जीवन जति शून्य हुन्छ, त्यसैले पनि बाबु बाहेक अरुको मायाबाट वञ्चित थिई । अझ त्यमसा आज प्रशान्तले आफूप्रति माया दर्शाएपछि मन पग्लएको पत्तै पाइन प्रभाले । प्रशान्तले अनेक तरहले उसको नौनीभैँ मनमा सानो आगोको फिल्को फाल्दथ्यो । नौनी नै हो, पग्लिहाल्थ्यो मन ।</p> <p>प्रशान्तले प्रभालाई भन्थ्यो- ‘एउटा दुःखीको दुःखलाई कुनै अर्को दुःखीले नै बुझ्न सक्छ । मलाई पनि यस घडीमा तिम्रो जरुरत थियो र तिमी पनि आमाबिनाकी टुहुरी छोरीका रुपमा एक्लो मायाबिना भौँतारिरहेको देख्छु । अब हामी दुई जना सँगै मिलेर एकअर्काको दुःख आपसमा बाँड्नुपर्छ । आजैदेखि तिमी र म दुःख र सुख मिलेर बाँड्नुपर्छ ।’</p> <p>धन-सम्पत्ति, ऐश-आराम सबै थियो, किनकि डाँडागााउँको मुखियाको छोरो यति पनि नहोस् कसरी । मुखिया गरिब किसानको घाँटी निचोरी-निचोरी आफ्नो भण्डार भर्दथ्यो । मुखियाकी श्रीमती ठूलो छोराबुहारीसँग अमेरिका बस्ने गर्थी, त्यसैले पनि प्रशान्त बाबुको व्यवहार अनि आमासँगको बिछोडले एक्लो थियो । तर, मुखियाको छोरो नै हो, अलिअलि रगत त गइहाल्थ्यो नि । ऊ पनि गरिब किसानको तमसुकको मिति हेरेर बस्थ्यो । हुन त, बाबुले काम गराएपछि उसले पनि त गर्नैपन्थ्यो नि ।</p> <p>मुखियाले जालभेल गरी धेरै किसानको खेत आफ् नो नाममा पारेको थियो । त्योभन्दा पनि गाउँका सरकारी जग्गा उसकै नाममा थिए । चुनावमा मनग्य पैसा खर्च गर्थ्यो र आफ्नै मान्छेलाई जिताउँथ्यो । सबै उसकै थिए, प्रधानपञ्चदेखि अड्डासम्म ।</p> <p>प्रभाको बाबु मुखियाको घरमा काम गर्थे र ऋण पनि मुखियाबाटै चलाउँथे । प्रभा पढाइमा पनि तेज र सुशील थिई । स्कूलमा सबैकी प्यारी साथी, प्यारी छात्रा बन्न सफल थिई अनि हरेक बाहिरी क्रियाकलापमा पनि अगाडि थिई । सधैं खेलकूद, नाचगान आदिमा स्थान पहिलो नै ओगट्थी । स्कूलको छुट्टी र घरको कामबाट फुसंद हुनासाथ प्रभा र</p>			
<p>प्रशान्त डाँडागाउँ तलको सुनसान, मनोरम र निकै सुन्दर अनि आकर्षक सुन्दरी मादीको छेउको खोलामा भेट्ने गर्थे । उनीहरु लुकीछिपी माया साटासाट गर्थे, धेरै सपनाहरु सजाउँथे, सुन्दर भविष्यको कल्पना गर्थे । प्रभा प्रशान्तको काखमा बसेर सारा जिन्दगी सुम्पिने भइसकेकी थिई । उसका चाहना, भावना, इच्छा सबै प्रशान्तकै भैसकेको थियो । यस्ता हरेक पल भेट्ने क्रियाकलापले निकै नजिक भएका थिए उनीहरु । नजिक हुँदाहुँदै प्रभाको यौवनको रस प्रशान्तले बिस्तारै-बिस्तारै सिध्याइसकेको थियो । उसले उत्तेजनामा संसार विसेंकी थिई । दिन जति ढल्दै गएको थियो, उति नै प्रभाको पेट बढ्दै गएको थियो । बिचरी आत्तिन्छे, उसको खुट्टाले जमिनसम्म टेक्न पनि गाह्रो हुँदैथियो । अनुहार फुङ्ग उडेको जस्तो देखिन्थ्यो, जस्तो कि ऊ विरामी भएकी छे ।</p> <p>यी सबै लक्षणले आफू आमा बन्ने कुरा सहजै अनुमान लगाउन सक्थी उसले । त्यसैले, आजको भेटमा प्रशान्तलाई घरको बुहारी बनाएर भित्रयाउने आग्रह गर्दछे उसले । प्रभा भन्छ- ‘नत्र, मेरो संसारमा बाँच्नका लागि कुनै ठाउँ छैन, तिमीबिना मलाई एक पल पनि बाँच्न गाह्रो हुन्छ ।’ अब प्रशान्त नाजवाफ हुन्छ । अनुहारबाट पसिनाका धारा बगाउँछ उसले । प्रभाबाट पाउनु पर्ने हरेक कुरा पाइसकेको थियो, अब के नै छ र उसमा । रिक्तोसिवाय ।</p> <p>त्यसैले, प्रशान्त पन्छिन पुग्छ । त्यसमा पनि पेटको बच्चा उसका लागि ठूलो चुनौती थियो । मुखियाले के बुहारी बनाई भित्र्याउला, आफ्नो घरमा काम गर्न बसेको एक मामुली हर्कनाथको छोरीलाई । त्यसैले, बाबुको शासनमा ऊ डराउँथ्यो । त्यसैले पनि प्रभालाई अपनाउने कुरामा इन्कार गर्न खोज्छ । प्रभाको विकल्प अब मर्नु सिवाय अरु केही बाँकी छैन । बिचरी रुन्छे, कराउँछे, आर्ततिन्छे, आफैँलाई धिक्काछे । भाग्य र कर्मले ठगेपछि देवले पछ्याउँदो रहेछ । बिचरी प्रभा, प्रशान्तको खुट्टा छाड्नै मान्दिन । तर, प्रशान्त प्रभाको जिउँदो लास र पीडामा चिच्याइरहेको स्वर अनि केही आशाका नजरबाट ओभ्नेल पर्दै डाँडागाउँ तिर ठडिन्छ ।</p> <p>बिचरा, के मुख लिएर जाओस घरमा । उसको हालत र अवस्था देखेर बाबु हर्कनाथ निकै आत्तिन्छ । छोरीका हरेक खुशीका लागि आफैँ बन्दकी बसेर उसको चाहना, आवश्यकता पूरा गरिदिएका थिए । आजसम्म आफैँ आमा बनेका थिए । आँखामा एक थोपा आँसु पनि देख्न नसक्ने हकनाथ आज छोरीको अवस्थाप्रति चासो दिँदै सोच्छन्- के भएको हो ? एकाएक हकनाथ छाँगाबाट खसेजस्तो हुन्छन । पूरा ब्रमाण्ड नै हल्लिएको अनुभव गर्छन । सारा आकाश खसेर टाउकोमा थिचेको अनुभव गर्छन । सबै रहस्य पत्ता लागेपछि के गरुन हर्कनाथ, तत्काल मुखियाको घरमा गई आफ्ना सारा कुरा बिन्ती के बिसाएका थिए, मुखिया मेध गजिएभैँ गरी गजिनं लागिहाल्‍यो- ‘कसको पापको भारी बोकेर मेरी बुहारी बनाउन खोज्दैछ छोरी । दुनियाँ सँग जीउ बेच्दै हिँड्छे, अन्तिममा कोही पाइनस् र भिडाउन ल्याईस मेरो छोरालाई ? टाँसो लगाउने कुरा गर्छस् तँ ? यहाँबाट जाने भए जा, नत्र म संसारबाटै टाढा पुर्‍याइदिन्छु ।’</p> <p>यस्ता कडा शब्दले हर्कनाथ डराउँछन, विलौना गर्छन । प्रशान्त पनि उसकै बाबुको स्वरमा स्वर मिलाउँछ । बिचरा हर्कनाथ, के पो गरुन । गरिबको आफ्नो को नै पो हुन्छ र, जता गए पनि रिक्तो नै हो । रुँदै न्यायका लागि गाउँको प्रत्येक ढोका ढकढक्याउन पुग्छन, तर सबैले बलेकै आगो त ताप्छन् । ती बिचरा गाउँको मुखियाको कमैयालाई उल्टै नानाभाँती कुरा गर्दै फर्काउँछन् । यता, बाबुछोरी माथि अन्याय र अत्याचार छ भने उता मुखिया पड्यन्त्र र जाल रच्यैछ । निकै रिस र क्रोधमा प्रशान्तलाई निकै थर्काउँछ- ‘चुनावको बेलामा मेरो अनुहारमा कालो पोल्ने गर्छस् ?’ मुखिया तत्काल आफ्ना भरोटेलाई घरमा बोलाउँछ, उसका नजिकका मान्छे काजी रामनाथ र गोविन्द पण्डित । काजी रामनाथलाई आफूले पैसा खर्च गरी-गरी चुनावमा उठाएर जिताउँथ्यो र काम लगाउँथ्यो, काम लिन्थ्यो । जालभेल, नियम कानुन उसको हातमा थियो । बेइमानीको धन्दा गर्थ्यो र उसलाई नै त्यसमा फसाउँथ्यो मुखिया । काजी रामनाथ नेताले बोलेपछि कसको मुख चल्ने । गोविन्द</p>			
<p>पण्डित गाउँका सम्पूर्ण मान्छेका एक-एक रिपोर्ट राख्दथ्यो र नानाभाँती कुरा लगाउन निकै चलाख थियो । गाउँको प्रधानपञ्च भैकन हैकम जमाउँथे ।</p> <p>आज यहाँ त्यही प्रभा र हर्कनाथको विषयमा बहस छ । यी तीन जनाको त्रिपक्षिय वार्ता पड्यन्त्रका योजनाकार काजी रामनाथ भन्छ ‘चुनावको मुखमा यस्ता समस्यालाई पन्छाउनुपर्छ । त्यसका लागि प्रभा र हर्कनाथलाई हाम्रो बाटोबाट हटाउनुपर्छ ।’</p> <p>होमा हो मिलाउँदै गोविन्द पण्डितले वीचैमा मुख फोच्यो ‘शत्रुलाई रहन दिएर हाम्रो सुख कहिल्यै पनि जि(उँदो रहन सक्दैन । बरु शत्रुलाई एकैचोटि स्वाहा पारिदिए सधैंको भ्रमेलावाट मुक्त हुन्छौँ ।’</p> <p>मुखियाले सोच्दै भन्छ ‘ठीकै छ, यसपालीको चुनाव पनि जित्नुपर्छ । यदि हारियो भने तल स्कूलको नाममा रहेको जग्गा पनि खुस्किन्छ । जितियो भने हाम्रो कब्जामा आउँछ र यी गाउँलेका लालपुर्जा सबै हाम्रो नाममा पार्नुपर्छ । त्यसैले, यस्ता साना भिनामसिना कुराले हाम्रो योजनामा हानि पुर्‍याउँछ । त्यसैले, आजै राति हर्कनाथलाई यो संसारबाट मुक्त गरिदिनुपर्छ । छोरीको कुकर्म देख्न नसकेर आत्महत्या गर्‍यो भनेर मुचुल्का उठाइदिउँ । त्यो प्रभालाई गाउँबाट भगाइदिउँ ।’</p> <p>योजना अनुसार नै उसका भरोटे लगाएर बिचरा हर्कनाथलाई रातमै हत्या गरी बिहान आत्महत्याको अभिनय गराउँछन् र गाउँलेको अगाडि आत्महत्या नै सावित गरी हर्कनाथलाई सदासदाका लागि बिदा दिन्छन । बिचरी प्रभा पागल हुन्छे, एकसुरे हुन्छे । दुनियाँ गाउँलेले प्रभाकै मुखमा थुक्छन् । दुनियाँलाई शरीरमा चढाएर पेटमा कसको पापलाई पाल्दैछस् ? गाउँबाट तँ गइहाल । हाम्रा छोराछोरी सबै बिगाछेँ फेरि भन्दै लखेट्छन् । बिचरा, ओरालो लागेको बाच्छालाई मृगले पनि लखेट्छ भन्थे, आज प्रमाणित हुँदैछ ।</p> <p>आफूले चुनाव जितेर गाउँलेको सारा जग्गा र सरकारी जग्गा कब्जा गर्नका लागि कसैलाई संसारबाट मुक्ति दिन्छन् र कसैलाई पागल बनाउँछन् । हुन त, जहानियाँ शासन गरिखान पल्केका यी पञ्चेका पूजारीहरु हुन त कतिलाई बर्बाद गर्लान् । अब चारैतिर क्रान्तिको चर्को ज्वाला पनि सल्केको छ । पञ्चायत व्यवस्था ढाल्नका लागि धेरैले विरोधका स्वरहरु चर्काउन थालेका पनि छन् ।</p> <p>हर्कनाथ र प्रभामाथि भएको अन्यायका कारण पक्कै एक दिन ठूलै दशा लाग्नेछ । बिचरी प्रभा अबोध र अवला, कसले सुन्छ र उसका कुरा । ऊ त अन्यायमा पिर्त्सिएकी नारी नै त परी । यो पुरुष प्रधान समाजले यस्ता पीडित र आफन्तविहीनका कुरा सुन्न कहाँ जानेको छ र ? वरु उल्टै घाउमा अब्भै नुनचुक छर्केला । तर यो समाजको आँखाबाट कहिल्यै न्याएको पक्षमा बोल्ने हिक्मत उठ्दैन । प्रशान्त जस्ता यौनपिपासु र नारीको चरित्र हत्या गर्न खोज्ने, स्वच्छ माया गर्ने मुटुको अन्त्य गर्ने खोज्ने नरपिचाशहरु धेरै छन् यही समाजमा । अत्याचारी मुखिया, दमनकारी काजी रामनाथ र गोविन्द पण्डितजस्ता नरपिचाशहरुको अत्य गर्न युगको अन्त्य हुनैपर्छ, पञ्चायती व्यवस्था ढल्नैपर्छ ।</p> <p>आज पनि पागलभैँ गरी एक हातले माग्दै र अर्को हातले शरीरको खस्नै लागेको कपडा समाउँदै माग्दै हिँड्छे प्रभा । उसलाई रुने, मान्ने त कहिले हाँस्ने आदत भैसकेको छ, किनकि उसको दिमागले पूर्ण रुपमा काम गर्दैन । तर, दिन प्रतिदिन पेटको बच्चा यो संसारमा आउने बेला पनि नजिक भैसकेको छ । उसको पेटको आकारले गर्दा अनुमान गर्न सकिन्छ ।</p> <p>त्यो डाँडा गाउँभन्दा केही माथि ढकाल गाउँको सानो मन्दिरमा आफ्नो पीडा खपेर रुँदै रात कटाउँछे प्रभा । बिचरा ! उसको रुवाइ, पीडा र दर्द देखेर त्यस मन्दिरका पूजारी सधैं खानेकुरा दिन्थे । आफूलाई खान मागेर ल्या(एको दूध प्रभालाई दिन्थे पूजारी । कहिलेकाहीं सुर पाउँदा पुजारीलाई सबै व्यथा सुनाउँथी । आफ्नो जीवनमा घटेका सारा यथार्थ भन्थी, बिचरी प्रभा । पूजारीले के नै गर्न सक्थे र, सुन्थे अनि आफू पनि मलिन हुन्थे ।</p> <p>प्रभाले आफूले संसार त्यागेर एउटा छोराको जन्म दिई । त्यसै दिनको भोलिपल्ट बिहानीपख त्यस ढकाल गाउँका मान्छेले प्रभाको मृत शरीरलाई त्यहीँ नजिकको</p>			
<p>बाड्गो पीपलको फेद रहेको बगरमा सनाखत गरिदिन्छन् । तर त्यो बच्चालाई पाल्न कसैले आँट गर्दैन, बिचरा पूजारी ! जसरी हर्कनाथले प्रभालाई पालेको थियो, त्यसरी नै पाल्छन् बच्चालाई । आफ्नो गाँस काटेर माग्दै भए पनि पेट भराउँथे । नाम पनि कानुन राखिदिएका थिए, ताकि भोलि ती राक्षससँग लडेर आफ्नो अधिकार, हक पाउन सकोस् अनि पञ्चायतको जञ्जीरबाट यो देशलाई मुक्ति दिलाउन सफल होस् ।</p> <p>पुजारीले दिन प्रतिदिन बच्चालाई कथा, प्रवचन, देश, राज्यका हरेक कहानी बताउँदै हुर्काउँछन्, बढाउँछन् । उसको आमा र हजुरबुवा माथिको चिथोमिचो र आमा अनि हजुरबाका अपराधी मुखिया, काजी, पण्डित जस्तासँग लड्न दह्रो र बलियो मुटु बनाउन कानुनलाई हौसला दिन्छन् ।</p> <p>पुजारी भन्छन्- ‘समाजमा, देशमा क्रान्तिको राँको बालेर ती हत्याराहरुलाई त्यही क्रान्तिको आगोमा जलाउनुपर्छ र देशलाई मुक्ति दिलाउनुपर्छ तब मात्र तिम्रो आमा र हजुरबाबाको आत्माले शान्ति पाउने छ ।’</p> <p>कानुन अन्यायको विरुद्धमा आवाज निकाल्न सक्ने भैसकेको थियो । पुजारीले दुःखले हुर्काउँदै देशलाई मुक्ति दिलाउने एक कर्मठ युवालाई ठूलो बनाइसकेका थिए ।</p> <p>त्यही डाँडागाउँमा पढाउँदै छ आज कानुन । क्रान्तिको आगो फुक्न डाँडागाउँमा सामाजिक परिचायक जस्तो बनेर गएको थियो ऊ । क्रान्तिको आगो हातमा बोकेर बिस्तारै गाउँलेको पक्षमा बोल्दै जान्थ्यो र सबै गाउँलेले त्यस्तो भावनाको कदर गर्थे । भिन्नभिन्न गाउँको अत्याचार, अन्यायको विरुद्धमा लड्न र बोल्न हौसला दिँदै हिँड्थ्यो । कतिले त कानुनको साथ दिए भने कति कानुनकै विरुद् धमा उल्टै विद्रोह गर्दथे ।</p> <p>ती विद्रोह गर्नेहरु मुखिया, काजी रामनाथ, गोविन्द पण्डितका भरोटे थिए । उनीहरुको वृद्ध अवस्था भए पनि उनीहरुको व्यवहार उही अत्याचार गर्ने नै थियो । कति प्रभाहरुको चरित्रलाई हत्या गरे, कति हर्कनाथहरु अकालमै मर्नुपन्थ्यो । उनीहरुको दमन आज पनि ठूलो जरो गाडेर बसेका छ । यस समयमा प्रशान्त गाउँको मुखिया भैसकेको थियो । उसको व्यवहार पनि उही आफ्नै बाबुको जस्तै थियो । कानुन सबै गाउँलेका घरघरमा साँभ्र-बिहान पुग्थ्यो र उही दमन, अत्याचार र पञ्चायती व्यवस्थाले दिएको अन्यायको कुरा उठाउँथ्यो ।</p> <p>समय पनि कोल्टे फेर्दै जान्छ । कानुन पनि गाउँलेको मन जित्न सफल हुन्छ । कानुनका विरुद्धमा ती सबै मुखियाका मान्छे एक हुन्छन् । तर, विगतका दिनहरुमा घटेका उनीहरुका कुकृत्य समाजको आँखा अगाडि नै छ । गाउँका सोभ्रा र अबोध नारीलाई हातपात गर्ने, हर्कनाथजस्ता सोभ्रा गरिब किसानलाई घाँटी दबाएर मान्ने, किसानको माटो लुट्ने र समाजमा हजार रूहीवादी होहल्ला फैलाएर फाइदाको खेती गर्ने त्यस्ता दमनकारी, हत्यारा, लुटेरा, बलात्कारीहरु पञ्चे युगका आदर्श बनेका थिए । यही आदर्शका कारण मुखियाको युगले जरा गाडेको थियो । आफ्नो युगको अस्तित्वका लागि भए पनि काजी, गोविन्द पण्डित, मुखिया यी आदर्श सँगै आज हौसेका हुन् । उनीहरुको आदर्शलाई आगामी दिनमा पनि जीवित राख्न कयौँ हर्कनाथहरु मर्नुपर्छ । कयौँ प्रभाहरु बलात्कृत हुनुपर्छ । कयौँ किसानको माटो खोसिनुपर्छ । यी अमानवीय क्रियाकलापहरु नै उनीहरुको बाँच्ने आधार हो ।</p> <p>तर, कानुनले सबै कुरालाई नाड्गोभ्भार पार्दछ । उनीहरुको अस्तित्वको अन्त्य गर्न विद्रोहको राँको बाल्दछ । चारैतिरबाट दमन र अत्याचारका विरुद्धमा चर्को स्वरसँगै विद्रोहको राँको बलिसकेको छ । त्यो आगोको रापले भतभती पोल्न थाल्छ ती अत्याचारीहरुलाई । अन्त्यमा, जरा गाडेर बसेको आफ्नो शासन सत्ता पञ्चायतको यात्राबाट आफ्नो मुख र मुठी मात्र लिएर गुहार-गुहार गर्छ ।</p> <p>उनीहरुका निमित्त वर्तमानमा महा खडेरी सिर्जना भएको छ । हार र पराजयको वर्तमानले उनीहरुलाई भतभती पोल्न थाल्छ । कानुन आज उनीहरुको कात्रोका रुपमा भविष्य भनेर आएको छ । सबै गरिबहरुले मुक्तिको लामो स्वास फेर्छन् । सबैले आफ्नो माटोमा आज पसिना बगाउन पाउँछन् । कानुनले आफ्नो युद्ध जितेरै छाड्छ ।</p>			
<p>ढाकाराम न्यौपाने क्षेत्रीय समापति तथा</p> <p>नेपाल शिक्षक संघ क्षेत्र नं. ३ स्याङ्जा परिवार</p>			

जापान भ्रमणः रमाइलो एवंम् चेतनामूलक अनुभव

नारायण प्रसाद ज्ञवाली

छोरीज्वाइँको निम्तोमा जापान जाने अवसर प्राप्त भएकाले २०७० जेष्ठ २७ गते ड्रागन एयरको विमानमा रातको १०:३० बजे काठमाण्डौको त्रिभुवन विमानस्थलबाट धर्मपत्नीसहित मेरो यात्रा प्रारम्भ भयो । पाँच घण्टाको निरन्तर उडानपछि हङकङमा जहाज ओलियो । त्यहाँ जहाज फेर्नु पर्ने रहेछ । ६ घण्टाको हङकङ वसाइ (ट्रान्जिट) पछि हाम्रो पुनः जहाज यात्रा सुरु भयो । यस पछिको उडानमा जहाजको भ्यालपङ्ङिको सिट परेकाले जमिन एवंम् समुन्द्रलाई केही समय अवलोकन गर्ने अवसर प्राप्त भयो । निकै रमाइलो लाग्यो । केही समयपछि जहाजले उचाइ लिएपछि भने जमिनबाट नीलो आकाश देखिए जस्तै तलतिर नीलो दृश्य देखिंदो रहेछ, सायद समुद्र भएर होला ।

लगभग २ घण्टाको उडान पछि केही समयका लागि जहाज ताइपेहमा उत्रियो । केही यात्रु चढ्ने, भर्ने गरे । आधा घण्टापछि जहाज उड्यो । जहाज भित्र एयर होस्टेजहरु यात्रीहरुको सेवामा ढोडधुप गरिरहेको दृश्य पनि रमाइलो लागिरहेको थियो । अब क्रमशः जापानको फुकोका सहरमा जहाज ओर्लिने समय हुन लागेको थियो । मनमा एक प्रकारको कौतुहल हुँदै थियो । जहाजभित्र बेल्ट बाँध्न सूचित गरियो । एयर होस्टेजहरु पनि सबैलाई बेल्ट बाँध्न भन्दै थिए । क्रमशः विजुली बलेको दृश्य देखिन थाल्यो । उत्सुकता पूर्वक जमिनतिर हेर्न थालें । अब जहाज निकै तल फरिसकेको थियो । समय रातिको ९:३० तिरको थियो । पूरै सहर धपक्कै बलेको जस्तो देखियो । जहाजले जापानको भूमि देख्यो । एउटा कागज भरेर भोला (लगेज) गुडाउँदै बाहिर निस्क्यौ । ज्वाइँ, छोरी र नाति स्वागतमा तयार थिए । खुशी आदान प्रदान गर्दै सामान्य अभिवादनको शिष्टतालाई निर्वाह गरेपछि, ज्वाइँले चलाएको ट्याक्सीमा बसेर दाय्राँ बायाँका दृश्यहरु हेर्दै कोठामा पुग्यौ ।

म पैतालीस दिन जापानमा बसेँ । त्यहाँका सबै कुरा मेरालागि मन छुने खालका थिए । म एउटा शिक्षक/प्राध्यापक भएकाले अध्ययन र अध्यापन गर्नु मेरो काम हो । जापानको विकासका बारेमा आजसम्म सुनेको र पढेको मात्र थिएँ भने आज प्रत्यक्ष देख्ने अवसर पाउँदा त्यहाँका सबैकुरालाई निकै गहिँरिएर हेर्ने बुझ्ने र अध्ययन गर्ने प्रयास गरेँ । जापानीहरुको कर्मशील चरित्रलाई नमन गर्न मन लाग्यो ।

फुकोका सहरलाई सुरम्य बनाउनका लागि विशाल नहरका रुपमा समुन्द्रको पानी जताततै लिएएको रहेछ । ज्वारभाटाका कारणले उक्त पानी घट्ने र बढ्ने गर्दाको दृश्य निकै लोभ लाग्दो लाग्यो । रेल र मोटरहरु सुरुडमार्गबाट, जमिनमा रहेको मार्गबाट र जमिन माथि पुलफैँ बनाइएका बाटोमा हिड्दा रहेछन । कही कतै फोहोर मैला भन्ने छँदै छैन । सरकारी बसहरु चल्छन, केही ट्रकहरु पनि चल्छन् तर मेरो अनुमानमा ९० प्रतिशत कारहरु चल्दा रहेछन् । पैतालीस दिनसम्म पुरानो थोत्रो कार त देख्दै देखिन । सबै ट्राफिक नियम अनुसार चलेका छन् । कुनै साधनले हर्न बजाउँदैन । जापानी साथीसंग पत्नीसहित हामी कुमामोतो ज्वालामुखी क्षेत्र, हिरोसिमा, नागासाकी लगायतका ठाउँहरु घुम्‍यौ । त्यो यात्रामा गाडी प्रायः १२० माइल भन्दा माथिको रफ्तारमा थियो । अनुमानतः दुइ दिने त्यो यात्रामा १८०० किमि हिड्दा कहीं कतै बाटो बिगिएको देखिएन । बाटो सिधा छ । डाँडा आए सुरुड बनाइएको छ भने खोला आए पुल बनाइएको छ । यति लामो बाटो हिँड्दा कुनै जीव जन्तु बाटोका अगाडि देखिएनन् । हामी जुन घरमा बसेका थियौ त्यो कम्पनीले बनाएको घर रहेछ । त्यो घर सात तलाको छ । यसका अगाडि १२ तलाको र दाय्राँ बायाँ १३, १२ आदि तला भएका घरहरु छन् । ती घरमा मान्छेहरु बस्छन । तर पूरै शान्त वातावरण छ, मानौ मान्छे नै छैन जस्तै । घरका अगाडि ट्याक्सी राख्ने पार्क छ । निश्चित नम्बरमा गाडी राखिन्छ । फूलबारी छ, रुखहरु (भृप्प हुने साना खालका) छन । प्रत्येक घरका अगाडि खोर छ त्यसका दुई भाग छन । त्यसमा विशेष प्रकारको प्लाष्टिकमा फोहोर फालिन्छ । एउटा भागमा सड्ने गल्ने खालका र अर्कोमा प्लास्टिक

लाइघाली सेवा समाजको तेस्रो वार्षिकोत्वस सम्पन्न

◉गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । हिन्दूहरुको महान चाड हरितालिका तीज तथा ऋषिपञ्चमीको अवसर पारेर स्याङ्जाको जगत्रदेवी गाविस वडा नं ६ खुसिलो स्थित जनशक्ति लाइघाली सेवा समाजले तेस्रो वार्षिकोत्वसकोत्सवमा तीज विशेष तथा सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ । कार्यक्रमको उद्घाटन गर्दै गाविस सचिव रमण गिरीले समाज निर्माणमा सबै मिलेर जानुपर्ने बताउनुभयो । राज्यले जनजातिलाई लक्षित वर्गमा राखेर निश्चित बजेट विनियोजन गर्ने गरेको र त्यसको सदुपयोग गरे लाभ लिनुपर्ने कुरामा समेत जोड दिनुभयो ।

कार्यक्रममा लायन्स क्लब अफ नेपाल डिस्ट्रिक्ट ३२५ बी १ का साइट फष्ट कोर्डिनेटर महेश भट्टराईले लायन्सले समाजमा पछि परेका र पछि पारिएका समुदायमा निस्वार्थ भावनाले सेवा गर्ने संस्था भएकोले यस क्षेत्रका संस्थाहरूसँग मिलेर काम गर्न तत्पर रहने बताउनु भयो । कार्यक्रममा

स्वतन्त्र पत्रकार संघ नेपालका केन्द्रिय सदस्य टीकाराम अधिकारी, शिक्षाप्रेमी दान बहादुर थापा, समाजसेवी श्याम प्रसाद राना, मनकामना मिश्रित चार पाते क्लवका पूर्व अध्यक्ष डोल बहादुर राना, समाजका कोषाध्यक्ष क्याप्टेन खिम बहादुर राना लगायतले शुभकामना व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा ९० वर्षिय वृद्ध प्रम सिङ राना, ८७ वर्षिय वृद्धा कृष्ण राना, २०६९ सालको एस एल सी परीक्षामा पास हुने सोही वडाका जनजाति विद्यार्थीहरु सन्तोष थापा, नितु थापा, पार्वती श्रेष्ठ तथा

आदि फोहोर फालिन्छ । हप्तामा एक पटक सबै घरमा बस्नेहरुले वरपर सफा गर्ने पर्छ । त्यसमा सहभागी नभए एक हजार जापानी येन जरिवाना तत्काल तिर्नु पर्ने रहेछ । हरेक घरको सबै किचनमा ग्यास आउँदो रहेछ । महिला पुगेपछि बिल आउँदो रहेछ । किचनमा आउने पानी पूर्ण शुद्ध खालको हुदो रहेछ । त्यहाँको ढल निकास कहाँ कसरी गरिएको छ भन्ने कुरा त्यही बस्नेहरुलाई पनि (धेरैलाई) थाहा नहुँदो रहेछ ।

फुकोका सहरको सबै फोहोरलाई व्यवस्थित गर्ने रिसाइक्लिन हाउस हेरियो । फूकोका सहरमा दुई दिनमा नौसय टन जैविक र अजैविक फोहोर निस्कँदो रहेछ । उक्त रिसाइक्लिन हाउसबाट २४ घण्टामा उक्त परिमाणको फोहोरलाई व्यवस्थित गर्न सक्ने क्षमता रहेछ । जैविक फोहोरलाई जलाइसके पछि मलका रुपमा विकास गर्दा रहेछन भने अजैविक फोहेरलाई समुद्र पुर्न प्रयोग गरिँदो रहेछ । त्यहीँबाट ठूलो परिमाणमा विजुली निकालिँदो रहेछ । सबै काम कम्प्यूटर सिस्टमबाट गरेको देखियो । त्यति ठूलो ठाउँ र त्यसको काम भइरहेको ठाउँमा मान्छेहरु निकै कम थिए ।

फुकोका सहरभित्रका पनि ठूला सहर हाकाता र तेन्जिङ भन्ने रहेछन् । भूकम्पीय दृष्टिले जोखिमपूर्ण भए पनि घरहरु विशाल छन । अत्यन्त सुन्दर छन् । त्यो सुन्दरतालाई वर्णननै कसरी गर्ने जस्तो । महको स्वादलाई शब्दमा वर्णन गरेर मजा नआए जस्तो । फेरि बाहिर जस्तै जमिन मुनि पनि विशाल सहर रहेछ । त्यही हराइने भुलभुलैया जस्तो । कति के के गरेको रहेछन जापानीहरुले अचम्मै लाने । हाकाता रेल स्टेसनबाट सेनखानसेन (बुलेट ट्रेन) चढेर कुक्कुरा भन्ने ठाउँमा पुगियो । दुरी ७७ कि.मि. रहेछ । जम्मा चौध मिनेटमा पुग्यो । त्यो यात्रा त्यहीँ सम्म मात्रै पुग्ने कार्यक्रम थियो । कस्तो अद्भूत प्रविधिको विकास भएको हो अनौठो लाने ।

त्यहाँको भाषिक एवंम् शैक्षिक गर्विधलाई हेर्दा कक्षा १० सम्म निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था रहेछ । तर निजी विद्यालयहरु पनि रहेछन् । त्यसपछिको शिक्षा अलि महँगो नै रहेछ । कमाइका आधारमा शुल्क तिर्न पर्दो रहेछ । त्यहाँ अङ्ग्रेजी भाषालाई महत्व दिइदो रहेनछ । ठूलो पुस्तक पसलमा जादा पनि नगन्य रुपमा मात्र अङ्ग्रेजी किताब पाइ्दा रहेछन् । त्यहाँ पढ्न जाने नेपालीलाई १८ महिना भाषा सिक्नु पर्ने रहेछ । तीन प्रकारका लिपि प्रयोग गरिँदो रहेछ ।

ठूला ठूला सपिड मलहरुमा सामान हेर्ने, हल्का फुल्का किन्ने काम पनि गरियो । सबै कुरा महँगो छ । एउटा आँपलाई ९०० सय, एउटा टमाटरलाई १२०, एउटा करेलालाई २०० सय, एउटा बन्दालाई ४०० जापानी येन सम्म परेको देखियो । यही हिसाबले सबै कुरा महँगो छ । मैले ग्रामीण क्षेत्रमा पनि सामान्य अवलोकन गर्ने अवसर पाएँ । त्यहाँका किसान गरिब हुँदा रहेनछन । बारीको सानो पाटोमा करेला मात्र लगायो भने पनि एकै सिजनको उत्पादनबाट कार किन्न पुग्ने रहेछ किन भने एक डेड बर्ष चढेको हेर्दा बिल्कुलै नयाँ खालका कारलाई ढाइ तीन लाखमा पाइदो रहेछ । त्यसैले सबै किसानका घरमा कार छ । पिच बाटो त किसानको खेतका गरा गरा सम्म पुगेको देखियो । अनौठो लाग्ने ।

जापान भ्रमणका क्रममा कुमामोतो भन्ने ठाउँको पहाडी उचाइमा रहेको संसारको सबैभन्दा ठूलो जी। वित ज्वालामुखी, अमेरिकाले दोस्रो विश्वयुद्धमा अणुबम खसालेको नागासाकी आदि ठाउँको भ्रमण, गैरआवासीय नेपालीहरुको (एनआरएन) चुनावी गतिविधि, दोर्जी जलविद्युत आयोजना र काठमाण्डौ हेटोडा सुरुडमार्ग निर्माण कम्पनीका प्रमुख नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका पूर्व सभापति कुशकुमार जोशीसंगको भेटघाट, उमिनो भन्ने ठाउँमा देखाइएको डिल्फन नृत्य आदि मेरो दिमागमा अझ कित भएका स्मरणहरु हुन् ।

क्रमश

सहायक प्राध्यापक, गल्याड बहुमुखी क्याम्पस

ठाउँ ठाउँमा कृषि जनचेतना कार्यक्रम

◉गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । राष्ट्रिय आईपिएम कार्यक्रम अर्न्तगत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय स्याङ्जा र गल्याड कृषि सेवा केन्द्र गल्याडको संयुक्त आयोजनामा आईपिएम कार्यक्रम सञ्चालन भएका तुलसीभञ्ज्याङ र जगत्रदेवी गाविसका पाँच स्थानमा कृषि सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

स्वास्थ्य वाली उपभोग गरौ, आईपिएम उत्पादित वस्तु उपभोग गरौ, स्वास्थ्य जीवन विताउँ भन्ने नाराका साथ आयोजना गरिएको कार्यक्रममा सन् १९४० देखि सन् १९६० सम्म अमेरिकामा गरिएको हरितगृह, त्यसैको सिको गर्दै भारतले सन १९६० देखि १९८० सम्म गरेको हरितक्रान्ति र विषादीको प्रयोगले मानव जीवन, बन्धजन्तु तथा वोटविरुवामा परेको असरका बारेमा भिडियो मार्फत कृषकहरुलाई

सिविआरएसद्वारा सामग्री वितरण, निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर आयोजना हुने

◉गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना सेवा सिविआरएसको आयोजनामा स्याङ्जाको तुलसीभञ्ज्याङ गाविसमा शैक्षिक तथा सहयोग सामग्री वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । संस्थाले तुलसीभञ्ज्याङ गाविस वडा नं १ स्थित बज्रेभञ्ज्याङ गाविमा कक्षा ६ मा अध्ययनरत महेश सिंजाली, वडा नं ९ स्थित हुलाक प्राविमा कक्षा ५ मा अध्ययनरत गौरा जिटी र लिलादेवी ढकाल, वडा नं ४ स्थित गणेश निमाविमा कक्षा ६ मा अध्ययनरत चुरामणी घर्तीलाई शैक्षिक सामग्री वितरण गरेको हो । त्यस्तै तुलसीभञ्ज्याङ गाविस वडा नं १ थुम निवासी अनु सुनारलाई ट्वाइलेट चेयर वितरण गरिएको छ ।

गल्याड यूथको कार्यसमिति विस्तार

◉गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । गल्याड यूथले कार्यसमिति विस्तार गरेको छ । यस अघि गठित ९ सदस्यीय कार्यसमिति अर्न्तगत विभिन्न ६ वटा उपसमुह गठन गरिएका छन ।

प्रत्येक उपसमुहमा १ जना लिडर र ६ जना सदस्य रहने गरी ४२ जना सदस्य थप गरी जम्मा ५१ सदस्यीय समिति बनाएको हो । गुप लिडरका रुपमा गुप १ देखि ६ सम्म क्रमसः विनोद राना, एकता राना, उदल वहादुर पल्ली, डिल्लीराज भट्टराई, विशाल श्रेष्ठ र लिलु राना रहनुभएको छ ।

यसै विच गल्याड यूथले विश्वशान्ति दिवसको अवसर पारेर आगामी असोज ५ गते गल्याडमा बृहत शान्ति प्याली गर्ने भएको छ । हालैका दिनहरुमा भारतका विभिन्न सञ्चार माध्यममा भगवान बुद्ध भारतमा जन्मेका हुन भनि गलत प्रचारको प्रयास भएकोले गल्याड यूथले बुद्ध नेपालमै जन्मेका हुन भन्ने नारा सहित वजार परिक्रमा गर्ने जनाएको छ ।

साथै सो ही अवसरमा गल्याडबजारका प्रमुख चोक र संघसंस्था वरपर फोहर व्यवस्थापन सम्बन्धि सन्देशमुलक बोर्ड र डस्टविन राख्ने कार्यक्रम रहेको समेत गल्याड यूथका अध्यक्ष जनक श्रेष्ठले जानकारी दिनुभएको छ ।

विज्ञापनको लागि भरपर्दो माध्यम गल्याड पोष्ट साप्ताहिक ०६३-४६००९९

जानकारी गराइएको थियो ।

कार्यक्रममा आईपिएम प्रविधिबाट उत्पादित वस्तुको प्रयोग र स्वस्थ्य वाली उत्पादन र उपभोग गर्ने तरिका तथा विषादीरहित तरकारीको उत्पादन सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय स्याङ्जाका वरिष्ठ अधिकृत श्रीधर अधिकारी, कृषि सेवा केन्द्र गल्याडका प्रमुख हरिप्रसाद खनाल, वाली संरक्षण अधिकृत नवराज भण्डारी, कृषि सहजकर्ता लालप्रसाद पंगेनी, जिमुहा आईपिएमका अध्यक्ष रुमलाल कंडेल, विष्णु पन्थी, कार्यालय सहायक इश्वरीप्रसाद ढकाल लगायतले आईपिएमका बारेमा जानकारी गराएका थिए ।

जनचेतनामूलक कार्यक्रम तुलसीभञ्ज्याङ गाविसको वडा नं ३ स्थित कर्मचौर आईपिएम कृषक पाठशाला, वडा नं ५ स्थित जिमुहा

आईपिएम कृषक पाठशाला, वडा नं ४ स्थित गहौकालीका आईपिएम कृषक पाठशाला दिमीक तथा जगत्रदेवी गाविसको वडा नं ९ स्थित मनकामना आईपिएम कृषक पाठशाला लल्याङ र वडा नं. ८ स्थित जगत्रदेवी आईपिएम कृषक पाठशाला बल्युकमा सञ्चालन गरिएको थियो । पाँच सम्मूहका १३५ जना सदस्यले सो कार्यक्रममा सहभागी रहेको जानकारी प्राप्त भएको छ भने वडा नं. ५ जिमुहामा भएको कार्यक्रममा स्थानीय विद्यालयका कक्षा ९, १०, ११ र १२ का विद्यार्थीलाई समेत जनचेतनामूलक कार्यक्रममा सहभागी गराई कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो

जसको अध्यक्षता गल्कोट उच्च माविका प्राचार्य परसुराम भट्टराईले तथा सञ्चालन कर्मचौर आईपिएम कृषक पाठशालाका अध्यक्ष विष्णु गैह्रले गर्नुभएको जानकारी आयोजक स्रोतले जनाएको छ ।

निःशुल्क प्लाष्टिक सर्जरी, साथै एक पटक अप्रेशन गरिसकेका तर ओठ नमिलेका, नाक बागिएका गिँजामा प्वाल भएका विरामीका लागि यी शिविरहरु आयोजना भएको र आवश्यक विरामीलाई तत्काल काठमाण्डौँ लगिने तथा विरामी र एकजना कुरवाको यातायात र खानाखर्चको समेत व्यवस्था रहेको समुदायमा आधारित सेवा वालिङ शाखाका प्रमुख हुमबहादुर रानाभारटले जानकारी गराउनु भएको छ। शिविरहरु आगामी असोज १ गते अर्जुन चौपारी गाविस भवनमा, असोज २ गते सिविआरएस उपशाखा कार्यालय वालिङमा र ३ गते सिविआरएस शाखा कार्यालय स्याङ्जामा आयोजना गरिने कुरा रानाभाटले जानकारी दिनुभयो ।

निःशुल्क प्लाष्टिक सर्जरी, साथै

एक पटक अप्रेशन गरिसकेका तर ओठ नमिलेका, नाक बागिएका गिँजामा प्वाल भएका विरामीका लागि यी शिविरहरु आयोजना भएको र आवश्यक विरामीलाई तत्काल काठमाण्डौँ लगिने तथा विरामी र एकजना कुरवाको यातायात र खानाखर्चको समेत व्यवस्था रहेको समुदायमा आधारित सेवा वालिङ शाखाका प्रमुख हुमबहादुर रानाभारटले जानकारी गराउनु भएको छ। शिविरहरु आगामी असोज १ गते अर्जुन चौपारी गाविस भवनमा, असोज २ गते सिविआरएस उपशाखा कार्यालय वालिङमा र ३ गते सिविआरएस शाखा कार्यालय स्याङ्जामा आयोजना गरिने कुरा रानाभाटले जानकारी दिनुभयो ।

त्यस्तै समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना सेवाले वि एण्ड वि अस्पताल ग्वाकोर् ललितपुरको आयोजनामा जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्याङ्जा संगको सहकार्यमा ३ दिने निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गर्ने भएको छ । खासगरी जन्मदै ओठ तथा तालु (जिब्रो माथिको भाग, नाके स्वर बोल्ने) फाटेकाहरुको

बालबालिकाहरुलाई पूर्ण खोपयुक्त बनाउने अभियान शुरु

◉गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

पाल्पा । पाल्पा जिल्लाको चापपानी गाविसलाई पाल्पा जिल्लाकै पहिलो पूर्ण खोपयुक्त गाविस घोषणा गरिएको छ । विहीवार चापपानी स्वास्थ्यचौकी व्यवस्थापन समितिले एक औपचारिक कार्यक्रमको आयोजना गरी गाविसमा सबै बालबालिकाहरुले लगाउनुपर्ने खोप लगाएको र एक वर्ष मुनिका कुनै पनि बालबालिका खोप लगाउन नछुटेको दावी गर्दै पूर्ण खोपयुक्त गाविस घोषित गरिएको हो ।

कार्यक्रममा स्थानीय विकास अधिकारी दीर्घबहादुर पोखरेलले जिल्लामा पहिलो पटक स्वास्थ्य स्वयंसेविका, स्वास्थ्यकर्मी र स्थानीयबासीको प्रयासबाट पूर्ण खोपयूक्त नमूना गाविसको रुपमा चापपानी परिचित भएको मा स्थानीयवासीलाई बधाई दिनुभयो । जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय पाल्पाका प्रमुख भ्रलक शर्मा पौडेलले स्वास्थ्य क्षेत्र अत्यन्त संवेदनशील भएकोले सबैको सहयोग अपरिहार्य रहेको

विपीको संभ्रनामा कार्यक्रम

◉गल्याड पोष्ट सम्वाददाता-

गल्याड । नेपाली राजनीतिमा प्रजातान्त्रिक विचारका अगणी व्यक्तित्व महामानव विश्वेश्वर प्रसाद कोईरालाको जन्मजयन्तीको अवसर पारेर स्याङ्जाको वालिङ ३ ढाबखोलेमा रहेको विपीको शालिकमा माल्यार्पण तथा प्रवचन कार्यक्रमको आयोजना गरिएको छ ।

विपी संरक्षण मञ्च वालिङको आयोजना भएको उक्त कार्यक्रममा बोल्दै नेपाली कांग्रेस स्याङ्जाका उपसभापति मुक्तिप्रसाद सुवेदीले महामानव वीपीको चिन्तनलाई आत्मसाथ गरेको भए मुलुकमा अहिलेको जस्तो संकटपूर्ण अवस्था नआउने बताउनुभयो । राष्ट्रियता,

प्रजातन्त्र र समाजवादको मूल सिद्धान्तमा आधारित नेपाली कांग्रेसले अझ पनि विपीको चिन्तनलाई मनन गर्न जरुरी रहेको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेस पूर्व क्षेत्रीय सभापति अमरलाल कर्माचार्य, कांग्रेस वालिङ ३ का सभापति रुक्मानन्द गिरी (कमल), भीमलाल सुवेदी, दोन्द्रप्रसाद सुवेदीलगायतले विपीले प्रतिपादन गरेको सिद्धान्तलाई मात्रै कांग्रेसले पालना गरे अन्य नयाँ कुरा वर्तमान राजनीतिमा आवश्यक नपर्ने बताउनुभयो । विपी संरक्षण मञ्च वालिङका अध्यक्ष रामचन्द्र काफ्लेको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रमको संचालन सचिव तोलाकान्त बगालेले गर्नुभएको थियो ।